

**ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู**

นางสาวมลฤดี คำราบภัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2553

**Factors Affecting the Bank of Agriculture and Agricultural Cooperatives Credit
in Nongbualamphu Province**

Miss Monruedee Kamrabphai

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Economics
School of Economics
Sukhothai Thammathirat Open University
2010

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อของธนาคารเพื่อ
	การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู
ชื่อและนามสกุล	นางสาวมลฤดี กำราบภัย
แขนงวิชา	เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์รัชฎาพร เลิศโกถานนท์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2553

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์รัชฎาพร เลิศโกถานนท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. กุศลินี มุทธากลิณ)

.....
(รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศีลพิพัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ชื่อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อบริษัทเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู

ผู้ศึกษา นางสาวมลฤดี คำราบภัย รหัสนักศึกษา 2506001540 **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์รัชฎาพร เลิศโกถานนท์ **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) โครงสร้าง และการดำเนินงาน ของ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู 2) ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่
ส่งผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรใน
จังหวัดหนองบัวลำภู

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลารายไตรมาสระหว่าง
ไตรมาสที่สองปี 2547 ถึงไตรมาสที่สองปี 2553 ในรูปสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น ด้วยวิธีกำลัง
สองน้อยที่สุด

ผลการศึกษาพบว่า 1) โครงสร้าง และการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู มีผลต่ออัตราการขยายตัวของสินเชื่อด้านเกษตรกรรม
ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2549 ถึงปี 2552 เมื่อเทียบกับสินเชื่อบริษัทของธนาคาร ทั้งนี้
เนื่องมาจากการให้สินเชื่อสามารถก่อให้เกิดการลงทุนเพื่อสร้างอาชีพ เกิดการจ้างงาน เกษตรกร
มีรายได้สำหรับใช้จ่ายเพื่อการบริโภค 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้สินเชื่อบริษัท
ธนาคาร ประกอบด้วย ปริมาณสินเชื่อบริษัทของธนาคาร อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค่าขึ้นดี และดัชนี
ราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภูซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการใช้
สินเชื่อบริษัทของธนาคาร โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้สินเชื่อด้านเกษตรกรรมของ
ธนาคาร ธ.ก.ส. มากที่สุดคือ ปริมาณสินเชื่อบริษัทของธนาคาร ธ.ก.ส. รองลงมา คือ ดัชนีราคา
ผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค่าขึ้นดี ตามลำดับ ที่ระดับความ
เชื่อมั่นร้อยละ 95

คำสำคัญ ปริมาณสินเชื่อ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดหนองบัวลำภู

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเอื้อเฟื้อและความอนุเคราะห์ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์รัชฎาพร เลิศโกคานนท์ อาจารย์ประจำสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ให้สมบูรณ์มากที่สุด นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ รวมทั้งขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สมบัติ พันธุ์วิศิษฏ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. (อุดรธานี) ที่ได้ให้คำปรึกษาในการเรียนชดววิชาต่าง ๆ จนครบตามหลักสูตรของการศึกษา

ผู้ศึกษาขอขอบคุณพระบิดา มารดา และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุน ตลอดจนให้กำลังใจในการศึกษาค้นคว้า ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการทางด้านเศรษฐศาสตร์แก่ผู้ศึกษาเป็นอย่างดี รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี เพื่อน ๆ พี่น้องเศรษฐศาสตร์ศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. (อุดรธานี) ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเสมอมา ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี หากศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีประโยชน์อยู่บ้าง ผู้ศึกษาขอมอบความดีให้แก่ บิดา มารดา อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน และความผิดพลาดอันพึงมีในการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดี

มลฤดี กำราบภัย

พฤศจิกายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
สมมติฐานในการศึกษา	5
ขอบเขตของการศึกษา	5
ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดทางทฤษฎี	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3 โครงสร้าง และการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	32
โครงสร้างการบริหารงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	32
วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การดำเนินงาน	36
สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส.	38
เกณฑ์การพิจารณาการให้สินเชื่อ	40
การบริหารความเสี่ยง	42
บทที่ 4 วิธีดำเนินการศึกษา	45
รูปแบบการศึกษา	45
ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	46
ขอบเขตการศึกษา	46
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	47
สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแบบจำลอง	48
แหล่งที่มาของข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 6 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
สรุป	56
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	64
ก ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดหนองบัวลำภู	64
ข ตารางข้อมูลที่ใช้ในการประมวลผล	71
ค แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบจำลอง	74
ประวัติผู้ศึกษา	77

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ปริมาณสินเชื่อนาคาร ธ.ก.ส.	2
ตารางที่ 1.2 ปริมาณสินเชื่อนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู.....	4
ตารางที่ 6.1 สรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ กับปริมาณสินเชื่อนาคาร ธ.ก.ส.	58

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 อัตราดอกเบี้ยดุลยภาพตามทฤษฎีความพึงพอใจในสภาพคล่อง	12
ภาพที่ 2.2 ลักษณะของเส้นอุปสงค์ต่อเงินกู้	13
ภาพที่ 2.3 ลักษณะของเส้นอุปทานของเงินให้กู้	14
ภาพที่ 2.4 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพของการให้กู้	14
ภาพที่ 2.5 อัตราดอกเบี้ยดุลยภาพของสำนักคลาสสิก	16

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลได้ตั้งธนาคารเพื่อการสหกรณ์ขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนในการให้สินเชื่อแก่สหกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2490 ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ได้ดำเนินงานในการให้กู้เงินแก่สหกรณ์ต่าง ๆ เรื่อยมาจนถึง พ.ศ. 2509 รัฐบาลจึงได้พิจารณาจัดตั้งธนาคารขึ้นใหม่เพื่อทำหน้าที่แทนธนาคารเพื่อการสหกรณ์ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ไม่มีอำนาจในการให้เงินกู้แก่เกษตรกรที่ไม่ใช่สมาชิกสหกรณ์ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก และเนื่องจากในขณะนั้นยังไม่มีหน่วยงานใด ทำหน้าที่ให้สินเชื่อแบบกำกับแนะนำแก่เกษตรกร ประกอบกับการดำเนินงานและองค์การของธนาคารเพื่อการสหกรณ์ยังไม่ได้รับการรับรองจากต่างประเทศ ทำให้ธนาคารเพื่อการสหกรณ์มีเงินทุนไม่เพียงพอที่จะให้สินเชื่อแก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกและไม่ใช่สมาชิกซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก จากเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวทำให้รัฐบาลได้จัดตั้ง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ขึ้นในปี พ.ศ. 2509 โดยให้เป็นสถาบันระดับชาติ มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการคลัง ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ที่ตั้งขึ้นมุ่งให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรือการดำเนินงานของเกษตรกร โดยธนาคารมีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และ สหกรณ์การเกษตร ตลอดจนส่งเสริมให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร สามารถประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว รวมทั้งให้บริการรับฝากเงินเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ในการดำเนินงานธนาคารมุ่งที่จะพัฒนาให้ชนบทมีความมั่นคงและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อย

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้ปรับปรุงระบบการบริหารงานภายในองค์กรให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการสินเชื่อแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร ตลอดจนลูกค้ายกเงินฝากเพื่อให้ได้รับความสะดวกสบายและรวดเร็ว ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีสำนักงานระดับจังหวัด

75 แห่ง ทำหน้าที่กำกับดูแลสาขาในสังกัดทั่วประเทศ 908 สาขา จำแนกเป็นสาขาระดับอำเภอ 567 สาขา และสาขาย่อย (อยู่ในการกำกับดูแลของสาขาระดับอำเภอ) 341 สาขา มีหน่วยงานระดับอำเภอ ซึ่งเป็นสถานที่ติดต่อให้บริการแก่เกษตรกรกรลูกค้ากระจายอยู่ในท้องที่อำเภอต่าง ๆ 945 หน่วย ทั่วประเทศ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีสินทรัพย์ทั้งหมด 686,218.224 ล้านบาท (สินทรัพย์ของธนาคาร ธ.ก.ส. มาจากเงินฝาก เงินกู้ หนี้สินอื่น ๆ และส่วนของผู้ถือหุ้น)

ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการให้สินเชื่อด้านการเกษตรแก่เกษตรกรสำหรับเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ ซึ่งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นแหล่งระดมเงินออมและกระจายเงินทุนสำหรับเกษตรกร ด้วยการปล่อยสินเชื่อเพื่อการเกษตรแก่เกษตรกรทั่วประเทศ จะเห็นได้ว่าในจำนวนสินเชื่อบริการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) นั้น สัดส่วนของสินเชื่อด้านเกษตรกรรมมีสัดส่วนสูงที่สุดโดยสูงเฉลี่ยถึงร้อยละ 64.85 เมื่อเทียบกับสินเชื่อด้านสถาบัน และสินเชื่อด้านนโยบาย ซึ่งโดยรวมจะมีเฉลี่ยเพียงร้อยละ 35.15 ในช่วงปีงบประมาณ 2547 ถึงปีงบประมาณ 2552 (ปีงบประมาณระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือนมีนาคม) ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงปริมาณสินเชื่อธนาคาร ธ.ก.ส. ระหว่างปีงบประมาณ 2547 ถึงปีงบประมาณ 2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี	สินเชื่อ ด้านเกษตรกร	สินเชื่อ ด้านสถาบัน	สินเชื่อ ด้านนโยบายรัฐ	สินเชื่อรวม	สัดส่วนสินเชื่อ ด้านเกษตรกร
2547	163,162.40	38,676.85	41,752.50	243,591.75	66.98
2548	182,860.82	56,229.65	47,688.08	286,778.55	63.76
2549	198,529.87	62,143.33	25,345.86	286,019.07	69.41
2550	210,412.25	70,382.24	17,399.16	298,193.65	70.56
2551	245,955.13	62,132.40	137,420.98	445,508.51	55.21
2552	251,444.79	41,212.98	78,327.45	370,985.22	67.78
รวม	1,252,365.26	330,777.44	347,934.04	1,931,076.74	64.85

ที่มา : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

หมายเหตุ : ปีงบประมาณของธนาคาร ธ.ก.ส. เริ่มต้นเดือนเมษายน - มีนาคม ของทุกปี

ตารางที่ 1.1 แสดงรายละเอียดตัวเลขปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตรรายปีระหว่างปีงบประมาณ 2547 ถึงปีงบประมาณ 2552 จะเห็นได้ว่า ในปี 2547 ถึงปี 2550 สัดส่วนสินเชื่อด้านเกษตรกรได้เพิ่มสูงขึ้นโดยตลอด (ยกเว้นปี 2548) จากร้อยละ 66.98 เป็นร้อยละ 69.41 และร้อยละ 70.56 ในปี 2550 ทั้งนี้เป็นผลมาจากในปี 2547 ถึงปี 2550 มีการอนุมัติสินเชื่อด้านเกษตรกรและสินเชื่อด้านสถาบันเพิ่มขึ้น ในปี 2551 สัดส่วนสินเชื่อด้านเกษตรกรได้ลดลงเป็นร้อยละ 55.21 ทั้งนี้เนื่องจากการปล่อยสินเชื่อนโยบายของภาครัฐเพิ่มขึ้นจากโครงการให้เงินกู้ช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์การเกษตร โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปีประจำปี 2551/2552 โครงการแก้ไข ปัญหาหนี้สินข้าราชการครู และในปี 2552 โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ผลิตข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง ตัวเลขดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าธนาคาร ธ.ก.ส. เป็นสถาบัน การเงินที่มีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร กลุ่ม เกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร ตลอดจนส่งเสริมให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ การเกษตรให้สามารถประกอบอาชีพการเกษตรและอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตรเพื่อเพิ่ม รายได้ให้แก่ครอบครัวเกษตรกร

การดำเนินงานในการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนสาขาของธนาคารจำนวน 5 สาขา โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตรเป็นแหล่งระดมเงินออมและกระจายเงินทุนสำหรับเกษตรกร ด้วยการปล่อย สินเชื่อด้านเกษตรกร สินเชื่อด้านสถาบัน และสินเชื่อด้านนโยบายรัฐในจังหวัดหนองบัวลำภู ดังแสดงในตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 แสดงปริมาณสินเชื่อธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู ระหว่างปีงบประมาณ 2547 ถึงปีงบประมาณ 2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี	สินเชื่อ ด้านเกษตรกร	สินเชื่อ ด้านสถาบัน	สินเชื่อ ด้านนโยบายรัฐ	สินเชื่อรวม	สัดส่วนสินเชื่อ ด้านเกษตรกร
2547	1,369.77	262.66	132.23	1,764.66	77.62
2548	1,593.96	408.86	212.13	2,214.95	71.96
2549	1,692.40	531.22	15.68	2,369.45	71.43
2550	1,789.23	550.17	20.92	2,360.32	75.80
2551	2,108.92	260.38	248.23	2,617.53	80.57
2552	2,051.05	272.91	11.45	2,335.40	87.82
รวม	10,605.34	2,286.20	640.63	13,662.31	77.62

ที่มา : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู

หมายเหตุ : ปีงบประมาณของธนาคาร ธ.ก.ส. เริ่มต้นเดือนเมษายน – มีนาคม ของทุกปี

ตารางที่ 1.2 แสดงปริมาณสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ให้สินเชื่อในจังหวัดหนองบัวลำภู ระหว่างปีงบประมาณ 2547 ถึงปีงบประมาณ 2552 โดยมีการจัดสรรสินเชื่อแตกต่างกันตามประเภทการให้สินเชื่อของธนาคารทั้ง 5 สาขา จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่าปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 70 เป็นการให้สินเชื่อด้านเกษตรกร โดยสินเชื่อด้านเกษตรกรที่ธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภูให้บริการสินเชื่อมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีสัดส่วนของสินเชื่อ ร้อยละ 27.46 , 13.16 และ 2.84 ตามลำดับ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการพัฒนาจังหวัดหนองบัวลำภู และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทำให้ประชาชนที่มีรายได้และเงินออมไม่เพียงพอต่อการลงทุนด้านการเกษตร สามารถมีเงินทุนสำหรับการประกอบอาชีพเพื่อการดำรงชีพของสมาชิกในครอบครัว ขณะที่สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภูมีสัดส่วนร้อยละ 4.41 ของสินเชื่อภาคการเกษตร

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการศึกษเกี่ยวกับทำให้สินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นเรื่องที่น่าสนใจทำการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทำให้สินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองบัวลำภู ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประกอบการตัดสินใจในการให้บริการสินเชื่อแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร และหรือประชาชนในจังหวัดหนองบัวลำภู

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาโครงสร้าง และการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทำให้สินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองบัวลำภู

3. สมมติฐานในการศึกษา

1. การให้สินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราดอกเบี้ย
2. การให้สินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่อรวม และดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดหนองบัวลำภู

4. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทำให้สินเชื่อภาคการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดหนองบัวลำภู

5. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาจะใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ประเภทอนุกรมเวลา (Time series data) รายไตรมาสระหว่างไตรมาสที่สองปี 2547 ถึงไตรมาสที่สองปี 2553 โดยแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เว็บไซต์สำนักดัชนีราคา สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (<http://www.price.moc.go.th>) เว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (<http://www.bot.or.th>) งานวิจัย เอกสารทางวิชาการ และวารสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีผู้ทำการศึกษาและรวบรวมไว้ โดยมีข้อมูลปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีของธนาคาร ธ.ก.ส. และดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงพรรณนา และเชิงปริมาณ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) ผู้ศึกษาจะทำการอธิบายถึงเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ และการบริหารความเสี่ยงทางด้านสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์สมการเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Method : MLR) โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) ในรูปแบบสมการล็อก-ลิเนียร์ (Log – linear Model)

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หมายถึง ธนาคารที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการสินเชื่อและมุ่งให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร ตลอดจนส่งเสริมให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือ สหกรณ์การเกษตร สามารถประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวเกษตรกร รวมทั้งให้บริการรับฝากเงิน เช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไปในอัตรา

ดอกเบี้ยที่เหมาะสม ในการวิจัยนี้หมายถึงธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู

สินเชื่อ หมายถึง ความสามารถในการกู้ยืมเงินโดยมีค้ำประกันสัญญาว่าจะชำระเงินคืนในอนาคต โดยสินเชื่ออาจอยู่ในรูปของสินค้าและบริการหรืออาจอยู่ในรูปของเงินก็ได้ เช่น การขอยืมข้าวสารจากเพื่อนบ้านมาบริโภคและหามาคืนในภายหลังหรือการได้รับสินเชื่อเป็นเงินสดหรือเงินเบิกเกินบัญชีจากบัญชีกระแสรายวันจากธนาคารพาณิชย์ โดยมีข้อตกลงที่จะชำระคืนในอนาคต

ประเภทเงินกู้ หมายถึง ประเภทของเงินกู้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ปล่อยกู้ตามวัตถุประสงค์ของลูกค้าธนาคาร ซึ่งจำแนกตามวัตถุประสงค์ของเงินกู้ เช่น เงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะปานกลาง เงินกู้ระยะยาว เงินกู้เครดิตเงินสด เงินกู้ระยะยาวเพื่อชำระหนี้สินเดิม เงินกู้ระหว่างรอการขายผลิตผล เงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร และเงินกู้สำหรับประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี (MRR) หมายถึง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกำหนดไว้ในการให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคาร

ดัชนีราคาผู้บริโภค หมายถึง เครื่องชี้วัดการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการประเภททั่วไปที่ผู้บริโภคซื้อมาบริโภคเป็นประจำ ในปริมาณและคุณภาพที่คงที่ซึ่งกำหนดไว้แล้วในช่วงเวลาหนึ่ง (หรือที่เรียกว่าในปีฐาน) เปรียบเทียบกับอีกช่วงเวลาอื่น

อุปสงค์ของเงิน หมายถึง ความต้องการถือเงินของประชาชนซึ่งขึ้นอยู่กับรายได้ และผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ และความต้องการเงินเพื่อใช้จ่ายสำหรับซื้อสินค้าและบริการเพื่อการลงทุน และเพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉินของประชาชน

อุปทานของเงิน หมายถึง ปริมาณเงินที่มีอยู่ในระบบเศรษฐกิจ ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ในมือประชาชน เงินฝากเพื่อเรียกของประชาชนในระบบธนาคาร เงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์ในระบบธนาคาร และเงินฝากกระแสรายวันที่น่าออกมาใช้หมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจ

อุปสงค์ต่อสินเชื่อ หมายถึง ความต้องการสินเชื่อของเกษตรกรจากสถาบันการเงินโดยมีวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น เพื่อการบริโภคและเพื่อการลงทุน เป็นต้น

อุปทานของสินเชื่อ หมายถึง ปริมาณเงินที่จะให้กู้ของสถาบันการเงิน โดยมีผลตอบแทน (ดอกเบี้ย) ที่สถาบันการเงินจะได้รับจากปริมาณเงินที่ให้กู้ ซึ่งสถาบันการเงินต้องคำนึงถึงต้นทุนทางการเงินที่เกิดขึ้นในการระดมทุนตั้งแต่ต้นทุนของอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และ

ต้นทุนการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถาบันการเงิน ซึ่งอัตราดอกเบี้ยจะเป็นตัวกำหนดอุปทานของสินเชื่อ

สินเชื่อที่ให้แก่เกษตรกร หมายถึง การให้สินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ให้แก่เกษตรกรรายบุคคล กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร ซึ่งสมาชิกทั้งหมดเป็นเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือนิติบุคคล (สหกรณ์การเกษตร) รวมถึงการประกอบอาชีพอื่นเพื่อเสริมรายได้ของครัวเรือนที่เป็นเกษตรกร

เกษตรกร หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพในการทำนา การทำไร่ การทำสวน การประมง การเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด การทำป่าไม้ หรืออาชีพเกษตรอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้หมายความรวมถึงเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กลุ่มเกษตรกร หมายถึง เกษตรกรซึ่งรวมกันเป็นกลุ่ม โดยมีกฎหมายรับรองให้เป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์ดำเนินการทางธุรกิจเพื่อประโยชน์ของการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงโครงสร้าง และการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

2. ทำให้ทราบว่า มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลกระทบต่อ การให้สินเชื่อธนาคาร ธ.ก.ส. ในจังหวัดหนองบัวลำภู

3. นำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลที่สำคัญในการวางแผนงานเพื่อพัฒนาและบริหารงานด้านสินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. ให้มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู ผู้ศึกษาได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหลายทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีปริมาณเงินของสำนักคลาสสิก ทฤษฎีความพึงพอใจในสภาพคล่อง ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ และทฤษฎีอัตราดอกเบี้ยของคลาสสิก นอกจากนี้ยังได้ทำการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

นักเศรษฐศาสตร์ในแต่ละยุคได้อธิบายความคิดตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งแนวคิดต่างๆ นั้น อาจจะเหมาะสมกับเหตุการณ์ในแต่ละยุคเมื่อสภาพการณ์ได้มีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทำให้แนวคิดทฤษฎีของนักเศรษฐศาสตร์ยุคต่างๆ เปลี่ยนไป

การศึกษาแนวคิดทางทฤษฎีจำเป็นต้องศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องในระยะที่ผ่านมา ด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ¹

1) แนวคิดทางทฤษฎีมีวิวัฒนาการที่ต่อเนื่องกันมา ดังนั้นการที่จะเข้าใจแนวคิดในแต่ละช่วงเวลาจำเป็นต้องเข้าใจวิวัฒนาการที่เป็นมาเพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2) ระดับการพัฒนาของแต่ละประเทศจะขึ้นอยู่กับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละประเทศ แนวคิดทฤษฎีที่สำคัญสำหรับประเทศหนึ่งอาจจะยังเป็นหลักการที่ใช้ได้ดีกับเหตุการณ์ในอีกประเทศหนึ่งได้

¹ เรียงชัย มะระกานนท์, การเงินและการธนาคารในประเทศไทย กรุงเทพมหานคร : เอกสารโรเนียวเขียนเล่ม

1.1 ทฤษฎีปริมาณเงินของสำนักคลาสสิก (Classic Theory)

ทฤษฎีนี้กล่าวว่า “มูลค่าของเงินขึ้นอยู่กับปริมาณของเงิน” กล่าวคือ เมื่อปริมาณเงินเพิ่มขึ้นเป็น 3 เท่า ค่าของเงินจะลดลง 3 เท่า ตรงกันข้าม ถ้าปริมาณเงินลดลง 3 เท่า ค่าของเงินจะเพิ่มขึ้นเป็น 3 เท่า โดยเขียนเป็นสมการแสดงได้ดังนี้ คือ

$$M = kP$$

หรือ $P = 1/k M$

โดยมี $M =$ ปริมาณเงินหมุนเวียนทั้งหมด

$P =$ ระดับราคาทั่วไป (general price level)

$k =$ ตัวคงที่ (หมายถึงสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นมามีจำนวนคงที่)

ทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นจะเป็นไปได้ภายใต้ข้อสมมติที่ว่า ให้ปริมาณสินค้าและบริการมีจำนวนคงที่ การที่สินค้าและบริการจะคงที่ได้ก็ต่อเมื่อประเทศอยู่ในระดับการจ้างงานเต็มที่ (full employment) คือปัจจัยการผลิตและทรัพยากรต่าง ๆ ถูกใช้ไปในการผลิตอย่างเต็มที่ และให้การหมุนเวียนของเงินอยู่คงที่ แต่โดยทั่วไปประเทศต่าง ๆ ยังไม่อยู่ในสภาพของการจ้างงานเต็มที่ เมื่อปริมาณเงินเพิ่มขึ้นจำนวนสินค้าและบริการต่าง ๆ ก็จะถูกผลิตเพิ่มขึ้นตามไปด้วย นอกจากนั้น ในข้อสมมติฐานที่ว่าปริมาณเงินจะอยู่คงที่นั้นเป็นไปได้ยาก เพราะการถือเงิน การจ่ายเงินยังขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ อีกหลายประการ ประกอบกับทฤษฎีปริมาณเงินแบบดั้งเดิมกล่าวไว้อย่างสั้นๆ และไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อราคา ทฤษฎีนี้จึงไม่เหมาะที่จะนำมาใช้วิเคราะห์กับเหตุการณ์ปัจจุบัน

1.2 ทฤษฎีความพึงพอใจในสภาพคล่อง (Liquidity Preference Theory)

ทฤษฎีความพึงพอใจในสภาพคล่องของ จอห์น เอ็ม. เคนส์ (John M. Keynes)² ซึ่งอธิบายว่าอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพในตลาดถูกกำหนดขึ้นจากอุปสงค์ของเงินหรือความต้องการถือเงิน (Demand for Money) และอุปทานของเงิน (Supply of Money) ในด้านความต้องการถือเงินนั้น เคนส์ แบ่งอุปสงค์ของเงินหรือความต้องการถือเงินออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

²วเรศ อุปปาดิก, เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544) หน้า 98

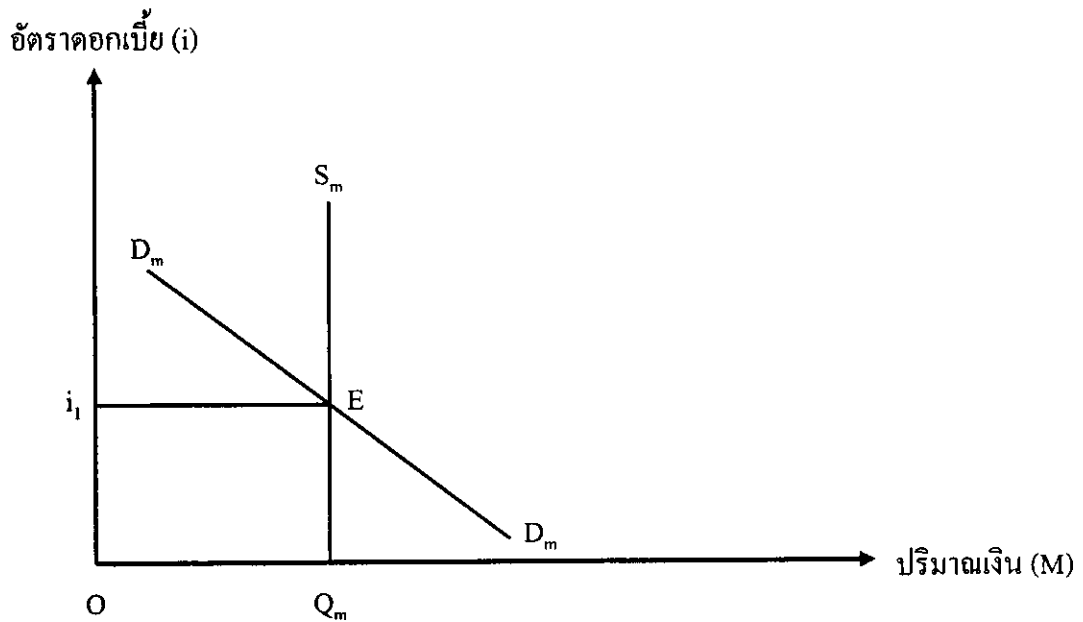
1. ความต้องการถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอย (transaction demand for money) การถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวัน หมายความว่า ความต้องการถือเงินของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อซื้อสินค้าและบริการเพื่อการดำรงชีพในแต่ละวัน เช่น ซื้ออาหาร เสื้อผ้า และการรักษาโรค นอกจากนี้ยังรวมถึงการถือเงินของภาคธุรกิจในการดำเนินธุรกิจประจำวันของกิจการต่างๆ ดังนั้นผู้มีรายได้สูงย่อมจะสามารถถือเงินเพื่อใช้จ่ายประจำวันได้มากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย ความต้องการถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอยจึงขึ้นอยู่กับรายได้ของบุคคลนั้น ๆ

2. ความต้องการถือเงินไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน (precautionary demand for money) ความต้องการถือเงินสำรองไว้ใช้ในยามฉุกเฉินเกิดจากความไม่แน่นอนของรายรับและรายจ่ายในอนาคต ดังนั้นจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับรายได้ และแปรผกผันกับอัตราดอกเบี้ย แต่อย่างไรก็ตาม การถือเงินประเภทนี้อาจไม่ได้ใช้ก็ได้จึงมีความไวต่ออัตราดอกเบี้ยไวกว่า ความต้องการถือเงินประเภทจับจ่ายใช้สอย

3. ความต้องการถือเงินไว้เพื่อเก็งกำไร (speculative demand for money) ความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไรของเคนส์ มีแนวคิดที่แตกต่างจากแนวความคิดของสำนักคลาสสิก เพราะความต้องการถือเงินในที่นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรจากการลงทุน ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเป็นสำคัญ ซึ่งความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไรมีความสัมพันธ์ผกผันกับอัตราดอกเบี้ย กล่าวคือบุคคลจะถือเงินสดมากขึ้นถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำลง และถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นความต้องการถือเงินสดจะน้อยลง แต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำในระดับหนึ่งจะไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินที่ถือเก็บไว้ เนื่องจากบุคคลมีความจำเป็นจะต้องเก็บเงินสดเอาไว้เพื่อจับจ่ายใช้สอย และเพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน

สำหรับอุปทานของเงิน ซึ่งประกอบด้วยธนบัตร เหรียญกษาปณ์ และเงินฝากกระแสรายวันที่จ่ายคืนเมื่อทวงถามของระบบธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากเคนส์สมมติให้อุปทานของเงินถูกกำหนดโดยหน่วยงานทางการเงินหรือธนาคารกลาง และไม่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย เส้นอุปทานของเงินจึงเป็นเส้นตรงตั้งฉากกับแกนนอน เมื่อทราบลักษณะของเส้นอุปสงค์และอุปทานของเงินแล้ว อุปทานของเงินนี้ธนาคารกลางสามารถควบคุมได้ โดยการใช้นโยบายการเงินที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า ความต้องการถือเงินตามแนวคิดของเคนส์ นั้น รายได้เป็นตัวกำหนดการถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอย และเพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน ส่วนอัตราดอกเบี้ยจะเป็นตัวกำหนดความต้องการถือเงินไว้เพื่อการเก็งกำไร ดังนั้นดุลยภาพของอัตราดอกเบี้ยจึงถูกกำหนดขึ้นโดยความต้องการถือเงินทั้งสามประเภทกับอุปทานของเงิน ดังแสดงในภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 อัตราดอกเบี้ยดุลยภาพตามทฤษฎีความพึงพอใจในสภาพคล่อง

ภาพที่ 2.1 แกนตั้งแสดงอัตราดอกเบี้ย แกนนอนแสดงปริมาณเงิน เส้น S_m เป็นเส้นอุปทานของเงิน และเส้น $D_m D_m$ เป็นเส้นความต้องการถือเงิน (ความต้องการถือเงินสามประเภท) อัตราดอกเบี้ยถูกกำหนด ณ จุดที่เส้น $D_m D_m$ ตัดกับเส้น S_m ที่จุด E อัตราดอกเบี้ยดุลยภาพ คือ Oi_1 และปริมาณเงิน ณ จุดดุลยภาพคือ OQ_m

ทฤษฎีความพึงพอใจในสภาพคล่องมีลักษณะเป็น “stock concept” คือปริมาณเงินที่มีอยู่ในขณะใดขณะหนึ่ง ซึ่งต่างกับทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ที่มีลักษณะเป็น “flow concept”

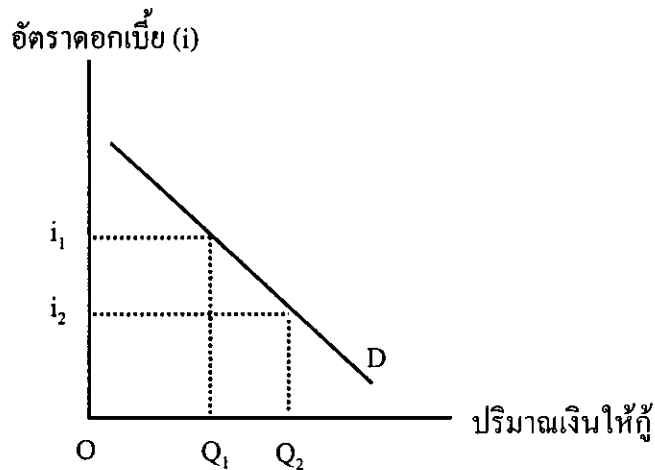
1.3 ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ (Loanable Fund Theory)

ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้พื้นฐานคล้ายกับทฤษฎีของคลาสสิก แต่ได้มีการนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริงของระบบเศรษฐกิจมาประกอบการวิเคราะห์ นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่า อัตราดอกเบี้ยโดยแท้จริงแล้วไม่ได้จ่ายเพื่อการออมแต่เป็นการจ่ายสำหรับการให้กู้ ไม่ว่าแหล่งเงินกู้นั้นจะมาจากไหนและกู้ไปเพื่อจุดประสงค์อะไร ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยจึงถูกกำหนดโดยอุปทานของเงินให้กู้ (Supply of Loanable Fund) กับอุปสงค์ของเงินกู้ (Demand of Loanable Fund)³

³ วรศ อุปาดิก, เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544) หน้า 96

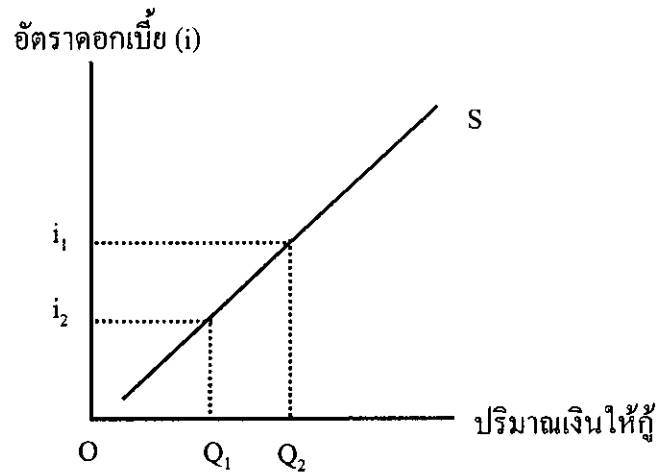
ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ (Harris, Laurence. 1981 : 303-321) ได้รับการพัฒนาแนวคิดมาจากทฤษฎีของสำนักคลาสสิก (Classic School) ที่เริ่มต้นโดย Wicksell เมื่อปี ค.ศ.1936 โดยการนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริงของระบบเศรษฐกิจมาประกอบการวิเคราะห์ และได้ให้ความเห็นไว้ว่าอัตราดอกเบี้ยโดยแท้จริงแล้วไม่ได้จ่ายเพื่อการออม แต่เป็นการจ่ายสำหรับการให้กู้ ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยจึงถูกกำหนดโดยอุปสงค์ของเงินกู้ (demand for loanable fund) กับอุปทานของเงิน ให้กู้ (supply of loanable fund)

ในด้านอุปสงค์ต่อเงินกู้ที่สำคัญ ได้แก่ การลงทุน และการถือเงินไว้เฉย ๆ ซึ่งการถือเงินชนิดนี้อาจจะมีค่าเป็นลบ โดยทั่วไปแล้วผู้ขอกู้เงินมักจะพอใจในอัตราดอกเบี้ยต่ำเมื่อกำหนดให้แกนตั้งแสดงอัตราดอกเบี้ย และแกนนอนแสดงจำนวนที่ขอกู้ ดังนั้น เส้นอุปสงค์ต่อเงินกู้จะลาดลงจาก บนซ้ายไปล่างขวา แสดงว่า ณ ระดับอัตราดอกเบี้ยสูง ความต้องการกู้เงินจะน้อย และเมื่ออัตราดอกเบี้ยลดต่ำลงความต้องการกู้เงินจะมีมากขึ้น ซึ่งสามารถแสดงเส้นอุปสงค์ต่อเงินกู้ได้ ดังแสดงในภาพที่ 2.2

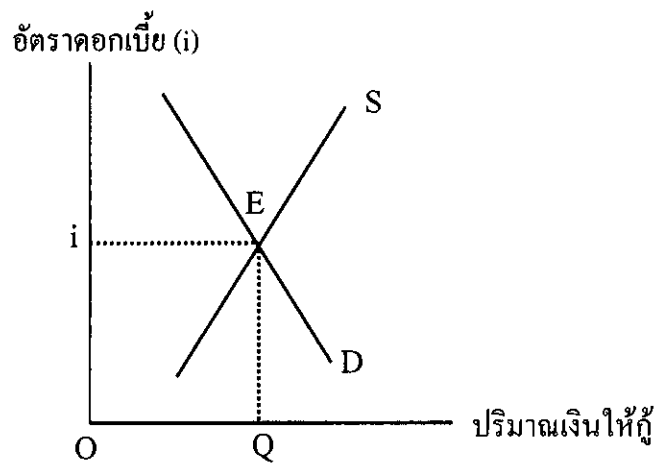
ภาพที่ 2.2 ลักษณะของเส้นอุปสงค์ต่อเงินกู้

ส่วนทางด้านอุปทานของเงินให้กู้ หมายถึง เงินให้กู้ทั้งหมดในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งแก่ผู้บริโภค รัฐบาล และองค์กรธุรกิจ ปกติถ้าดอกเบี้ยที่ธนาคารคิดกับลูกค้ามีอัตราดอกเบี้ยต่ำ ธนาคารจะนำเงินออกมาให้กู้น้อย แต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นธนาคารจะนำเงินออกมาให้กู้มากขึ้น เส้นอุปทานของเงินให้กู้จะมีลักษณะลาดขึ้นจากล่างซ้ายไปข้างบนขวา คล้ายกับเส้นอุปทานของสินค้าและบริการ ดังแสดงในภาพที่ 2.3 โดยกำหนดให้แกนตั้งแสดงอัตราดอกเบี้ย และแกนนอนแสดงอุปทานของเงินให้กู้

ภาพที่ 2.3 ลักษณะของเส้นอุปทานของเงินให้กู้

อุปสงค์และอุปทานของเงินให้กู้ยืมจะเป็นตัวกำหนดระดับอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพ โดยจะเกิดขึ้น ณ จุดตัดกันของเส้นอุปสงค์ต่อเงินกู้และอุปทานของเงินให้กู้ และอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมจะเป็นอัตราที่เหมาะสมที่เกิดจากการให้กู้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่ง ณ จุดนี้จะแสดงถึงปริมาณอุปสงค์เท่ากับปริมาณอุปทาน ดังแสดงในภาพที่ 2.4

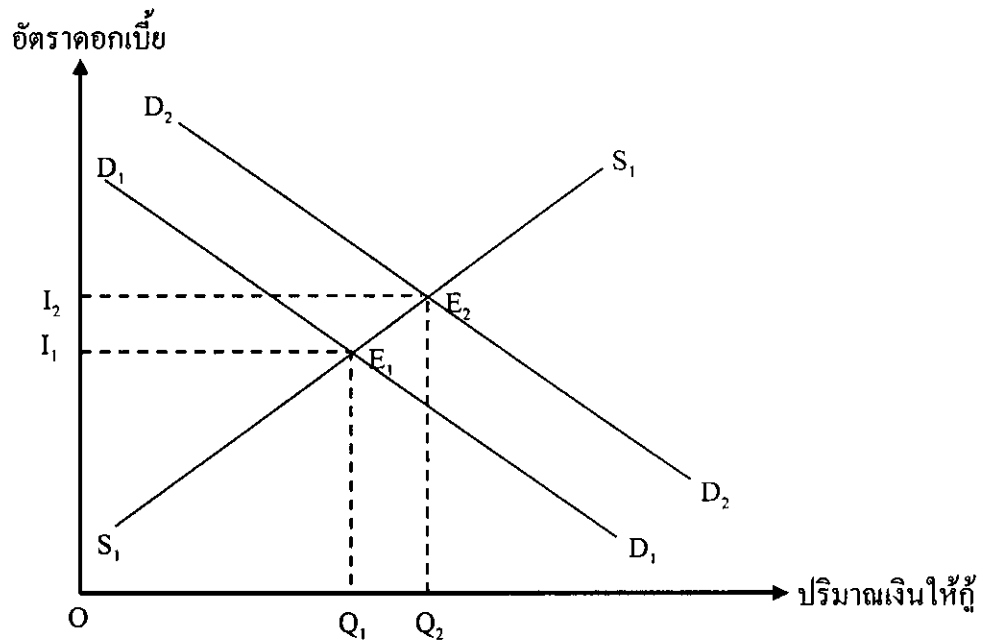
ภาพที่ 2.4 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพของการให้กู้

อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ยคุณภาพในตลาดแต่ละแห่งอาจมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพการแข่งขัน ลักษณะของอุปทานเงินให้กู้และระยะเวลาในการให้กู้ไม่เท่ากัน ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยคุณภาพของแต่ละประเภทการกู้ อาจแตกต่างกัน และมีได้หลายอัตรา ซึ่งอัตราดอกเบี้ยในตลาดต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องปรับตัวเข้าสู่คุณภาพตรงที่อุปทานของเงินให้กู้และอุปสงค์ต่อเงินกู้ในตลาดนั้น ๆ เท่ากันถ้าอุปทานของเงินกู้เพิ่มขึ้น ขณะที่อุปสงค์ของเงินคงที่ อัตราดอกเบี้ยก็จะต่ำลง ในทางตรงกันข้ามถ้าอุปสงค์ของเงินเพิ่มขึ้นอัตราดอกเบี้ยก็จะสูงขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านอุปสงค์และด้านอุปทานของเงินกู้ จะมีการเปลี่ยนแปลงจนกระทั่งอัตราดอกเบี้ยกลับเข้าสู่จุดคุณภาพ

1.4 ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ยของคลาสสิก (classical theory)

ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ยคุณภาพของสำนักคลาสสิก ซึ่งเป็นทฤษฎีเรียบง่ายกว่าทฤษฎีอื่น ๆ ตามแนวคิดของทฤษฎีนี้ อัตราดอกเบี้ยคุณภาพถูกกำหนดโดยอุปทานของเงินทุน ได้แก่ อุปทาน ของเงินออมในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยโดยตรง กล่าวคือเมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นอุปทานของเงินออมจะเพิ่มขึ้น และถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำลงอุปทานของเงินออมก็ลดลง ดังนั้นเส้นอุปทานของเงินออมจะทอดขึ้นจากซ้ายไปขวา เช่นเดียวกับอุปทานของสินค้าและบริการอื่น ๆ และอุปสงค์ของเงินทุนซึ่งเป็นความต้องการลงทุนของภาคธุรกิจ อุปสงค์ของเงินลงทุนมีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยในลักษณะผกผัน กล่าวคือถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น ปริมาณความต้องการเงินลงทุนจะลดลง และเมื่ออัตราดอกเบี้ยลดลง ปริมาณความต้องการลงทุนจะเพิ่มขึ้น ถ้าสมมติให้ไม่มีส่วนร่ำไหลของเงินออม (Hoarding) และในขณะเดียวกันไม่มีแหล่งเงินแหล่งอื่น นอกเหนือจากเงินออมของผู้ออมและไม่มีการสร้างเงินของระบบธนาคารพาณิชย์ อธิบายได้ดังแสดงในภาพที่ 2.5 ⁴

⁴ วเรศ อุปปาดิก, เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544) หน้า 95-96

ภาพที่ 2.5 อัตราดอกเบี้ยดุลยภาพของสำนักคลาสสิก

ภาพที่ 2.5 แกนตั้งแสดงอัตราดอกเบี้ย แกนนอนแสดงปริมาณเงินให้กู้ เส้น D_1, D_2 เป็นเส้นความต้องการเงินทุนของธุรกิจเอกชน และเส้น S_1, S_2 เป็นเส้นอุปทานของเงินในระบบเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยดุลยภาพจะเกิด ณ จุดตัดของเส้น D_1, D_2 กับเส้น S_1, S_2 ดังนั้นจุดดุลยภาพเกิดขึ้น ณ จุด E_1 โดยอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพเท่ากับ OI_1 และปริมาณเงินให้กู้เท่ากับ OQ_1 สมมติว่าธุรกิจเอกชนในระบบเศรษฐกิจมีการผลิตสินค้าและบริการใหม่ (new innovation) จะส่งผลทำให้เส้นอุปสงค์ของเงินทุนเคลื่อนย้ายจากเส้น D_1, D_1 ไปเป็น D_2, D_2 จุดดุลยภาพจะเลื่อนจากจุด E_1 ไปเป็นจุด E_2 ทำให้อัตราดอกเบี้ยดุลยภาพใหม่เพิ่มสูงขึ้นเป็น OI_2 และปริมาณเงินให้กู้จะเพิ่มเป็น OQ_2

อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ยของคลาสสิกไม่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน เพราะทฤษฎีนี้มีข้อจำกัดมากเกินไป เช่น สมมติว่าระบบเศรษฐกิจอยู่ในลักษณะมีการจ้างงานเต็มที่ ไม่มีการถือเงินโดยเปล่าประโยชน์ (hoarding) ตลอดจนระบบธนาคารพาณิชย์ไม่มีการเพิ่มปริมาณเงินขึ้นมาใหม่ เป็นต้น

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้ศึกษาได้ทำการทบทวนงานศึกษาของผู้ที่ทำการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ดังนี้

ยุวดี พุทธระกูด (2539) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรลูกค้าธนาคาร ธ.ก.ส. วัดดูประสงคของการศึกษาเพื่อศึกษากระบวนการในการให้สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. และพฤติกรรมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรลูกค้าธนาคาร ธ.ก.ส. รวมทั้งลักษณะของเกษตรกรที่ใช้สินเชื่อผิดวัตถุประสงค์ โดยทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่เป็นลูกค้าธนาคาร ธ.ก.ส. ที่ปลูกข้าวเพียงอย่างเดียวในจังหวัดบุรีรัมย์ และร้อยเอ็ด ส่วนข้อมูลที่ใช้ทำการศึกษาวิเคราะห์ ได้มาจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของธนาคาร ธ.ก.ส. ประจำหน่วยอำเภอที่หมู่บ้านของครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่างตั้งอยู่ จำนวน 4 คน นอกจากนี้ยังใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามในการสำรวจพฤติกรรมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรลูกค้าธนาคาร ธ.ก.ส. ซึ่งทำการศึกษาเฉพาะหมู่บ้านที่ครัวเรือนเกษตรกรปลูกข้าวเพียงอย่างเดียว จำนวน 134 ครัวเรือน โดยสุ่มตัวอย่างครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นชาวนาร้อยละ 12 ของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธนาคาร ธ.ก.ส. ทั้งหมดในแต่ละตำบลได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 41 ครัวเรือน และ 93 ครัวเรือน ของตำบลที่ทำการศึกษาดำเนินการ และเพื่อให้ผลการศึกษาเป็นที่น่าเชื่อถือและถูกต้องมากขึ้น ผู้ศึกษาไม่ได้นำข้อมูลของครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่างที่ให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนมากมาศึกษา ทำให้จำนวนครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่างจึงเหลือเพียง 79 ครัวเรือน เท่านั้น โดยแบ่งเป็นครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 21 ครัวเรือน จากที่สอบถามทั้งหมด 41 ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 58 ครัวเรือน จากที่สอบถามทั้งหมด 93 ครัวเรือน การศึกษาครั้งนี้ได้นำสมการ $L = f(Z_i, \mu_i)$ มาเป็นแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาเพื่ออธิบายความแตกต่างของครัวเรือนเกษตรกร ที่มีการใช้เงินถูกต้องตามวัตถุประสงค์และผิดวัตถุประสงค์

โดยกำหนดให้ L คือ สถานการณ์ใช้เงินกู้ของครัวเรือนเกษตรกรตามความหมายของธนาคาร ธ.ก.ส. ซึ่งกำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 สำหรับครัวเรือนเกษตรกรที่ใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้ในสัญญา และมีค่าเท่ากับ 0 สำหรับครัวเรือนเกษตรกรที่ใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ตามที่ได้ระบุไว้ในสัญญา

Z_i คือ ตัวแปรอิสระ i ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการใช้เงินกู้ของครัวเรือนเกษตรกร ซึ่งประกอบด้วยเนื้อที่เพาะปลูก ปริมาณการใช้น้ำเฉลี่ยต่อไร่ อายุของหัวหน้าครัวเรือน มูลค่าสินทรัพย์ของครัวเรือน รายได้จากกิจกรรมที่มีใช้การเกษตร สัดส่วนของรายได้จากกิจกรรมเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด

ผลการศึกษาพบว่าครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ได้รับเงินกู้เฉลี่ยประมาณ 16,844.89 บาท ต่อสัญญาหรือ 39,304.76 บาทต่อครัวเรือน ในขณะที่ครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดร้อยเอ็ดได้รับเงินกู้เฉลี่ยประมาณ 12,433.33 บาทต่อสัญญาหรือ 18,006.90 บาทต่อครัวเรือน และเมื่อเปรียบเทียบถึงวัตถุประสงค์ในการกู้เงินกับการใช้เงินกู้ของครัวเรือน พบว่ามีครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์และร้อยเอ็ด จำนวน 10 ครัวเรือน และ 40 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 47.62 และ 68.97 ตามลำดับ มีการนำเงินกู้จำนวนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 70 ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมดไปใช้ในการผลิตหรือมีการใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ในขณะที่ครัวเรือนเกษตรกรจำนวน 11 ครัวเรือน และ 18 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 52.38 และ 31.04 ตามลำดับ มีการใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ตามที่ได้ระบุไว้ในสัญญาเงินกู้ หรือนำเงินกู้จำนวนน้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมดไปใช้ในการผลิต

นิกร สิมะสถิตย์ (2540) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อเพื่ออุปโภคบริโภคของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยทางเศรษฐกิจอะไรบ้างที่มีผลกำหนด และกระทบต่อสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีอุปสงค์ของเครดิตใหม่ (The Demand for New Credit) เป็นแบบจำลองในการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่จะมีผลต่อการได้รับสินเชื่อเพื่ออุปโภคบริโภค โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาคือ

$$CR = b_0 + b_1 GPP + b_2 MLR + b_3 CPI + b_4 D$$

โดยที่

CR = ปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคในจังหวัดเชียงใหม่ (Credit)

GPP = ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเชียงใหม่ (Gross Provincial Product : GPP)

MLR = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี (Minimum Loan Rate : MLR)

CPI = ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index)

D = งบประมาณรายจ่ายของจังหวัดเชียงใหม่ (Budget of Chiang Mai)

การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองเพื่อดูความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อเพื่ออุปโภคบริโภคของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเชียงใหม่ มีอิทธิพลต่อความต้องการสินเชื่ออุปโภคบริโภคได้ถึงร้อยละ 99.70 และตัวแปรอิสระยังสามารถอธิบายความต้องการสินเชื่ออุปโภคบริโภคได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเชียงใหม่ (GPP) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเชียงใหม่ (ระดับรายได้) เพิ่มขึ้น ทำให้ความต้องการสินเชื่อเพื่ออุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น

2. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี (MLR) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มสูงขึ้น ความต้องการสินเชื่อเพื่ออุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น เนื่องจากข้อมูลอัตราดอกเบี้ยมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก

3. ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เมื่อราคาสินค้าโดยเฉลี่ยของสินค้าเพิ่มขึ้น ทำให้ความต้องการสินเชื่อ เพื่ออุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น

4. งบประมาณรายจ่ายจังหวัดเชียงใหม่ (D) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เมื่องบประมาณรายจ่ายในจังหวัดสูงขึ้นทำให้ส่วนราชการต่าง ๆ ใช้จ่ายเงินเพิ่มมากขึ้น ประชาชนมีรายได้ ทำให้ความต้องการสินเชื่อเพิ่มขึ้น

ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเชียงใหม่ ดัชนีราคาผู้บริโภค และงบประมาณรายจ่ายของจังหวัดเชียงใหม่ สามารถใช้อธิบายการเปลี่ยนแปลงปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภค ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หมายถึง ระดับราคาสินค้า งบประมาณของรัฐ และรายได้ เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อเพื่ออุปโภคบริโภคของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงใหม่

วสันต์ กานต์ปริญสุนทร (2541) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อกรณีการแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาการดำเนินงานนโยบายการให้สินเชื่อและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อกรณีการแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย โดยอาศัยข้อมูลทุติยภูมิรายปีระหว่าง พ.ศ. 2521-2539 ที่เก็บรวบรวมจากหน่วยงานต่าง ๆ วารสารและสิ่งพิมพ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเป็นการวิเคราะห์โครงสร้างการดำเนินงานส่วนแบ่งตลาดและนโยบายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย ส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้แบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อนเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า ธนาคารพาณิชย์เป็นแหล่งให้สินเชื่อที่สำคัญและมีปริมาณเงินให้สินเชื่อมากที่สุด เมื่อเทียบกับสถาบันการเงินอื่น ๆ สำหรับสาเหตุที่ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถเคลื่อนย้ายเงินออมไปสู่การลงทุนในจำนวนที่หน่วยต้องการ เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ต้องประสบ

ปัญหาที่ไม่สามารถหาเงินทุนได้เพียงพอ และจากการทดสอบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อพบว่า ปริมาณเงินฝาก ปริมาณเงินกู้ยืม และผลต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อในทิศทางเดียวกัน โดยปริมาณเงินฝากมีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มากที่สุด ทั้งนี้ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีความสามารถในการให้สินเชื่อแก่หน่วยธุรกิจต่าง ๆ มากกว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็ก

ละอองดาว ธนะสูตร (2546) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยกำหนดสินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยภายหลังจากวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 โดยผู้ศึกษาทำการศึกษาเฉพาะปัจจัยที่กำหนดสินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย รวมถึงธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขาธนาคารต่างประเทศในประเทศไทย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานสถิติเศรษฐกิจและการเงินประจำปี และรายงานเศรษฐกิจรายเดือนของธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาส 3 ปี 2541 ถึงไตรมาส 2 ปี 2545 รวม 16 ไตรมาส โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติวิเคราะห์สมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares - OLS) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย จำนวนเงินให้สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ (QL) ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ (DEP) อัตราดอกเบี้ยลูกค้าชั้นดีของธนาคารพาณิชย์ (MLR) อัตราเงินเฟ้อหรือดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ (BOR) และปริมาณการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ (LAC) ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่กำหนดสินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ผลการวิเคราะห์ตัวแปรสรุปได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{LnQL} = & 14.57299 + 1.857249\text{LnDEP} + 0.398694\text{LnMLR} - 5.224028\text{LnCPI} - 0.229637\text{BOR} - \\ & (3.258030)* \quad (4.670038)* \quad (-5.505582)* \quad (-2.265207)** \\ & 0.255646\text{LnLAC} \\ & (-0.255646)* \end{aligned}$$

$$\text{R-squared (R}^2\text{)} = 0.943873$$

$$\text{F-statistic (F)} = 33.63348$$

$$\text{Durbin-Watson stat (D.W.)} = 1.72947$$

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่า t-statistic

* แสดงค่านัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

** แสดงค่านัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

โดยกำหนดให้

QL = ปริมาณการให้สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์
(Quantity Personal Loan of Commercial Bank)

DEP = ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ (Quantity Deposits of Commercial Bank)

MLR = อัตราดอกเบี้ยลูกค้านิติของธนาคารพาณิชย์ (Minimum Loan Rate of
Commercial Bank)

CPI = อัตราเงินเฟ้อหรือดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index)

BOR = ปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ (Quantity Borrowing Commercial Bank)

LAC = ปริมาณการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ (Quantity Liquid
Assets of Commercial Bank)

การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองเพื่อดูความสัมพันธ์ของปัจจัยกำหนดสินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย พบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ ดังนี้

1. ปริมาณการให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์(QL) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ (DEP) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เมื่อปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้จำนวนเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น 1.86 ล้านบาท

2. ปริมาณการให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ (QL) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ยลูกค้านิติของธนาคารพาณิชย์ (MLR) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยลูกค้านิติของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้จำนวนเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น 0.40 ล้านบาท

3. ปริมาณการให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ (QL) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราเงินเฟ้อหรือดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เมื่ออัตราเงินเฟ้อหรือดัชนีราคาผู้บริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้จำนวนเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ลดลง 5.22 ล้านบาท

4. ปริมาณการให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ (QL) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ (BOR) ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กล่าวคือ เมื่อปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ลดลง 1 ล้านบาท จะทำให้จำนวนเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น 0.23 ล้านบาท

5. ปริมาณการให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ (QL) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ (LAC) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เมื่อปริมาณการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้จำนวนเงินให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ลดลง 0.25 ล้านบาท

เฉลิมพล อานุกาพบรรเจิด (2548) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปัว จังหวัดน่าน วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร และปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร รวมทั้งศึกษาปัญหาอุปสรรคและความต้องการของเกษตรกรที่เป็นลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) อำเภอปัว จังหวัดน่าน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากกลุ่มเกษตรกรของธนาคาร ธ.ก.ส. ที่มีการขอสินเชื่อ ตลอดจนมีภาระในการชำระคืนเงินกู้แก่ธนาคาร ธ.ก.ส. อำเภอปัว จังหวัดน่าน จำนวน 200 ราย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise Method) ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสถิติ (Statistical Package for the Social Sciences / SPSS PC⁺) ซึ่งเขียนในรูปแบบการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7$$

โดยกำหนดให้

- Y = ความสามารถของเกษตรกรที่จะชำระคืนเงินกู้
 a = ค่าคงที่
 b₁...b₇ = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปร
 กับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่นที่มีอยู่ในสมการที่คงที่แล้ว
 x₁ = อายุ
 x₂ = ระดับการศึกษา
 x₃ = ประสบการณ์การใช้เงินกู้
 x₄ = จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้
 x₅ = จำนวนอาชีพ
 x₆ = ระยะเวลาที่เป็นหนี้
 x₇ = รายได้ของเกษตรกร

ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การใช้เงินกู้ จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ จำนวนอาชีพ ระยะเวลาที่เป็นหนี้ และรายได้ของเกษตรกรกับตัวแปรตาม คือ ความสามารถของเกษตรกรที่จะชำระคืนเงินกู้ ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม สรุปได้ดังนี้

1. อายุ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถของเกษตรกรที่จะชำระคืนเงินกู้ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ อายุของเกษตรกรลูก้าธนาคาร ธ.ก.ส. ที่มีอายุมากขึ้นจะมีความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ได้มากกว่าเกษตรกรที่มีอายุน้อยกว่า เนื่องจากเกษตรกรที่มีอายุมากจะมีความรับผิดชอบในการส่งชำระหนี้เงินกู้คืนให้กับธนาคาร ธ.ก.ส.

2. ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถของเกษตรกรที่จะชำระคืนเงินกู้ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ ระดับการศึกษาของเกษตรกรลูก้าธนาคาร ธ.ก.ส. ไม่ส่งผลต่อความสามารถของเกษตรกรที่จะชำระคืนเงินกู้

3. ประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงินกู้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถของเกษตรกรที่จะชำระคืนเงินกู้ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ ประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคาร ธ.ก.ส. ไม่ส่งผลต่อความสามารถของเกษตรกรที่จะชำระคืนเงินกู้

4. จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถของเกษตรกรที่จะชำระคืนเงินกู้ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เกษตรกรที่มีจำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ จำนวน 1 แห่ง จะมีความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ได้มากกว่าเกษตรกรที่มีจำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้มากกว่า 1 แห่ง

5. จำนวนอาชีพ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถของเกษตรกรที่จะชำระคืนเงินกู้ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ อาชีพของลูกค้าธนาคาร ธ.ก.ส. ไม่ส่งผลต่อความสามารถของเกษตรกรที่จะชำระคืนเงินกู้

6. ระยะเวลาที่เป็นหนี้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถของเกษตรกรที่จะชำระคืนเงินกู้ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ ระยะเวลาที่เป็นหนี้ของลูกค้าธนาคาร ธ.ก.ส. ไม่ส่งผลต่อความสามารถของเกษตรกรที่จะชำระคืนเงินกู้

7. รายได้ของเกษตรกร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถของเกษตรกรที่จะชำระคืนเงินกู้ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กล่าวคือ เกษตรกรที่มีรายได้มากจะมีความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ได้มากกว่าเกษตรกรที่มีรายได้น้อย

อนุธิดา อางหาญ (2549) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยหลังวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยหลังวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ โดยศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา (time series) ใช้ข้อมูลรายเดือนระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2540 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2548 ซึ่งเก็บรวบรวมจากรายงานประจำปี รายงานประจำเดือนของธนาคารพาณิชย์ รายงานสถิติเศรษฐกิจ รายงานการเงินประจำปี และรายงานเศรษฐกิจรายเดือนของธนาคารแห่งประเทศไทย แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาใช้แบบจำลองวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression – MLR) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares – OLS) โดยใช้โปรแกรม Eviews เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งตัวแปร

ที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (Loan) ปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืม (Cr) ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ (Dep) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (Int) และได้กำหนดแบบจำลองในการศึกษา ดังนี้

$$\text{Loan}_t = f(\text{Cr}_t, \text{Dep}_t, \text{Int}_t, \text{Cap}_t)$$

จากความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถเขียนในรูปสมการทางคณิตศาสตร์ได้ ดังนี้

$$\text{Loan}_t = a_0 + a_1\text{Cr}_t + a_2\text{Dep}_t + a_3\text{Int}_t + a_4\text{Cap}_t$$

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร สรุปได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{Loan}_t = & 2572596 + 0.761577\text{Cr}_t + 0.272362\text{Dep}_t + 26275.53\text{Int}_t + \\ & (12.45975)* \quad (2.87263)* \quad (1.381271) \\ & 0.483944\text{Cap}_t \\ & (3.502001)* \end{aligned}$$

$$\text{R-squared (R}^2) = 0.986270$$

$$\text{Adjusted R-squared (R}^2) = 0.985590$$

$$\text{Durbin-Watson stat (D.W.)} = 1.865494$$

$$\text{F-statistic (F)} = 1450.999$$

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่า t-statistic

* มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

โดยกำหนดให้

Loan_t = ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยในเดือนที่ t
(หน่วย : ล้านบาท)

Cr_t = ปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืมในเดือนที่ t (หน่วย : ล้านบาท)

Int_t = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของธนาคารพาณิชย์ในเดือนที่ t
(หน่วย : ร้อยละ)

Cap_t = ปริมาณเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ในเดือนที่ t
(หน่วย : ล้านบาท)

การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองเพื่อดูความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยหลังวิกฤตการณ์เศรษฐกิจระหว่างปี พ.ศ. 2540-2548 พบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยหลังวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ ดังนี้

1. ปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืม (Cr) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เมื่อปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์ กู้ยืมเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.7615 ล้านบาท

2. ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ (Dep) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือ เมื่อปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลให้ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.2723 ล้านบาท

3. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของธนาคารพาณิชย์ (Int) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสามารถอธิบายสาเหตุที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อ เนื่องจากในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาเป็นช่วงหลังวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ ซึ่งมีการประกาศให้ค่าเงินบาทลอยตัวทำให้ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงอย่างมาก ทำให้เมื่อแปลงมูลค่าสินเชื่อกิจการวิเทศธนกิจที่เป็นเงินสกุลต่างประเทศเป็นเงินบาท ปริมาณสินเชื่อจึงเพิ่มขึ้นมากตรงกับอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับสูงคือร้อยละ 15.50 ต่อปี และเห็นได้จากช่วงปี พ.ศ. 2542-2544 อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมลดลงอย่างมาก แต่ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าความต้องการสินเชื่อภาคเอกชนของธนาคารพาณิชย์ลดลงแม้ว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมจะอยู่ในระดับต่ำก็ตาม

ศิริณี สถิตย์ (2551) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและแนวโน้มการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน โดยอาศัยการสร้างแบบจำลองในรูปแบบสมการถดถอยที่ใช้ข้อมูลทศนิยมแบบอนุกรมเวลารายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 ปี 2544 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี 2551 ด้วยวิธีการวิเคราะห์เส้นถดถอยแบบพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression) โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary

Least Square : OLS) เพื่ออธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสินกับตัวแปรต่าง ๆ ผลการวิเคราะห์ตัวแปรสรุปได้ดังนี้

$$\log Y = 9.71 + 1.11 \log X_1 - 0.38 \log X_2 + 2.31 \log X_3 + 0.07 \log X_4 + 0.01 X_5 - 0.08 X_6$$

t-stat (5.66) (2.05) (-4.33) (3.56) (2.34) (0.58) (-5.45)

$$\text{Unadjusted } R^2 = 0.986841$$

$$\text{Adjusted } R^2 = 0.983498$$

$$\text{Durbin-Watson statistic} = 1.31$$

$$\text{LM Test for auto correlation} = 0.11$$

โดยกำหนดให้

Y = ปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน

X_1 = ปริมาณเงินฝากรวมของธนาคารออมสิน

X_2 = อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน (r)

X_3 = ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)

X_4 = อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน (NPLs)

X_5 = ตัวแปรหุ่นแสดงการปรับเงื่อนไขสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน

X_6 = ตัวแปรหุ่นแสดงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจตามการปรับตัวของดัชนีราคาผู้บริโภค

การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองเพื่อดูความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน พบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน ดังนี้

1. ปริมาณเงินฝากรวมของธนาคารออมสิน

ปริมาณเงินฝากรวมเป็นปัจจัยกำหนดปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1.11 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กล่าวคือ เมื่อปริมาณเงินฝากรวมของธนาคารออมสินเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสินเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.11

2. อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน (r)

อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสินเป็นปัจจัยกำหนดปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ -0.38 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กล่าวคือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสินเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสินลดลงร้อยละ 0.38

3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเป็นปัจจัยกำหนดปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 2.31 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กล่าวคือ เมื่อภาวะเศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสินเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.31

4. อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs)

อัตราดอกเบี้ยที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เป็นปัจจัยกำหนดปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.07 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กล่าวคือ เมื่ออัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสินเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะมีผลทำให้ปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสินเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.07

5. การปรับเงื่อนไขสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน

การปรับเงื่อนไขสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสินไม่เป็นปัจจัยกำหนดปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน

6. สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยกำหนดปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ -0.08 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กล่าวคือ เมื่อกำหนดตัวแปรเป็นค่า 1 แทนสถานการณ์ทางเศรษฐกิจกรณีดัชนีราคาผู้บริโภคลดลงร้อยละ 1 ปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสินจะลดลงร้อยละ 0.08

สรุปผลการทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งแนวคิดทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารประกอบด้วย ปริมาณเงินฝาก ปริมาณสินเชื่อ ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำชั้นดี ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ รายได้ของเกษตรกร และจำนวนสถาบันการเงิน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีความต้องการถือเงิน ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ และทฤษฎีอัตราดอกเบี้ยของคลาสสิก ตามผล การศึกษาของ นิกร สิมะสถิตชัย (2540) ซึ่งศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การให้สินเชื่อเพื่ออุปโภคบริโภคของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง การให้สินเชื่อเพื่ออุปโภคบริโภคของธนาคารพาณิชย์ที่สำคัญ คือ ผลผลิตมวลรวมจังหวัด จังหวัดเชียงใหม่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำชั้นดี ดัชนีราคาผู้บริโภค และงบประมาณรายจ่ายของ จังหวัดเชียงใหม่ โดยที่ผลผลิตมวลรวมจังหวัดเชียงใหม่ ดัชนีราคาผู้บริโภค และงบประมาณ รายจ่ายของจังหวัดเชียงใหม่ สามารถใช้อธิบายการเปลี่ยนแปลงปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภค ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาของวสันต์ กานต์ปริญสุนทร (2541) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มี ผลกระทบต่อการให้สินเชื่อกรณีการแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการ เปลี่ยนแปลงการให้สินเชื่อที่สำคัญ คือ ปริมาณเงินฝาก ปริมาณเงินกู้ยืม และผลต่างของอัตรา ดอกเบี้ยเงินกู้กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ปัจจัยทั้งสามเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การให้สินเชื่อ ในทิศทางเดียวกัน โดยที่ปริมาณเงินฝากมีผลกระทบต่อ การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มากที่สุด ทั้งนี้ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีความสามารถในการให้สินเชื่อแก่หน่วยธุรกิจต่าง ๆ มากกว่า ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งธนาคารพาณิชย์เป็นแหล่งให้สินเชื่อที่สำคัญ และมีปริมาณเงินให้สินเชื่อมากที่สุดเมื่อเทียบกับสถาบันการเงินอื่น ๆ ผลการศึกษาของ ละอองดาว ธนสูตร (2546) ศึกษาเรื่องปัจจัยกำหนดสินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ใน ประเทศไทย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ ในประเทศไทยที่สำคัญ คือ ปริมาณเงินฝากรวมของธนาคาร อัตราดอกเบี้ย อัตราเงินเฟ้อหรือดัชนี ราคาผู้บริโภค ปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ และปริมาณการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของ ธนาคารพาณิชย์ โดยที่ปริมาณเงินฝากรวมของธนาคาร อัตราดอกเบี้ย และปริมาณเงินกู้ยืมของ ธนาคารพาณิชย์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อส่วนบุคคลของ ธนาคารพาณิชย์ ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อหรือดัชนีราคาผู้บริโภค และปริมาณการดำรงสินทรัพย์ สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการให้สินเชื่อ

ส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งปัจจัยสำคัญดังกล่าวธนาคารพาณิชย์สามารถนำไปประกอบการกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ได้ ผลการศึกษาของเฉลิมพล อานุกาภาพรรณเจด (2548) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปัว จังหวัดน่าน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปัว จังหวัดน่าน ที่สำคัญ อายุของเกษตรกร ระดับการศึกษา ประสบการณ์การใช้เงินกู้ จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ จำนวนอาชีพ ระยะเวลาที่เป็นหนี้ และรายได้ของเกษตรกร โดยที่อายุของเกษตรกร จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ และรายได้ของเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรของเกษตรกร ในขณะที่ระดับการศึกษา ประสบการณ์การใช้เงินกู้ จำนวนอาชีพ และระยะเวลาที่เป็นหนี้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรของเกษตรกร ผลการศึกษาของอนุชิต อาจหาญ (2549) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยหลังวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ในประเทศไทยที่สำคัญ คือ ปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืม ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ด้วยเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของธนาคารพาณิชย์ ปริมาณเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ โดยที่ปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืม ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ และปริมาณเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยหลังวิกฤตการณ์เศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ด้วยเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของธนาคารพาณิชย์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นสาเหตุจากการหดตัวของอุปสงค์รวมภายในประเทศต่อเนื่องจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ รวมถึงสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ทำให้ธนาคารพาณิชย์มีข้อขัดข้องในการให้สินเชื่อ ผลการศึกษาของศิริฉวี สถิตย์ (2551) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสินที่สำคัญ คือ ปริมาณเงินฝากรวม ของธนาคารออมสิน ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน และสถานการณ์ทางเศรษฐกิจกรณีดัชนีราคาผู้บริโภคเพิ่มขึ้น มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคาร โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ รองลงมาได้แก่ ปริมาณเงินฝากรวมของธนาคารออมสินอัตราดอกเบี้ย

สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจตามการปรับตัวของดัชนีราคาผู้บริโภค และอัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรณีศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาจะใช้ปริมาณสินเชื่อรวมธนาคาร ธ.ก.ส. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีของธนาคารธ.ก.ส. ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นปัจจัยกำหนดการวิเคราะห์การให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรณีศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู

บทที่ 3

โครงสร้าง และการดำเนินงาน ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ในบทนี้จะกล่าวถึงโครงสร้างการบริหารงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การดำเนินงาน สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. เกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ ตลอดจนการบริหารความเสี่ยงของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

1. โครงสร้างการบริหารงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

รัฐบาลได้ตั้งธนาคารเพื่อการสหกรณ์ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2490 เพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนในการให้สินเชื่อแก่สหกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทยขณะนั้น ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ได้ดำเนินการในการให้กู้เงินแก่สหกรณ์ต่าง ๆ เรื่อยมาจนถึง พ.ศ. 2509 รัฐบาลจึงได้พิจารณาจัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อทำหน้าที่แทนธนาคารเพื่อการสหกรณ์ เนื่องจากธนาคารเพื่อการสหกรณ์ไม่มีอำนาจในการให้เงินกู้แก่เกษตรกรที่ไม่ใช่สมาชิกสหกรณ์ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยให้เป็นสถาบันระดับชาติมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการคลังทำหน้าที่อำนวยสินเชื่อให้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์การเกษตร) มุ่งให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรือการดำเนินงานของเกษตรกร ภายใต้วิสัยทัศน์ของธนาคาร “เราจะเป็นธนาคารพัฒนาชนบทที่มั่นคง มีการจัดการที่ทันสมัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อย”

การบริหารงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อาศัยอำนาจตามมาตรา 14 แห่ง พ.ร.บ. ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ธ.ก.ส. (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2525 (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 และ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2549 กำหนดให้มีคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสองคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และให้ผู้จัดการ ธ.ก.ส. เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งต้องมีผู้แทนจากส่วนงานต่าง ๆ อย่างน้อยส่วนงานละ 1 คน ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริม

สหกรณ์ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ธนาคารแห่งประเทศไทย สหกรณ์การเกษตร และผู้ถือหุ้น โดยรองประธานกรรมการ หรือกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง อยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระจะแต่งตั้งให้เป็นรองประธานกรรมการ หรือกรรมการอีกก็ได้ เมื่อรองประธานกรรมการ หรือกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นรองประธานกรรมการ หรือกรรมการแทน ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนนี้ให้อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน ซึ่งคณะกรรมการต่าง ๆ ประกอบด้วย คณะกรรมการ ธ.ก.ส. และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการ ธ.ก.ส. แต่งตั้ง รวมทั้งหมด 13 คณะ ซึ่งมีความเป็นอิสระเป็นกลางสามารถใช้ดุลพินิจตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างอิสระ และเป็นธรรม

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู ได้ปรับปรุงระบบการบริหารงานภายในองค์กรให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการสินเชื่อแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์การเกษตร) ตลอดจนลูกค้าเงินฝากเพื่อให้ได้รับความสะดวกสบายและรวดเร็ว โดยมีสำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู ทำหน้าที่กำกับดูแลธนาคารสาขาในสังกัดจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 5 สาขา ประกอบด้วย สาขาหนองบัวลำภู สาขานากลาง สาขาศรีบุญเรือง สาขาสุวรรณคูหา และสาขาโนนสัง ซึ่งมีสินทรัพย์ทั้งหมด 2,228.95 ล้านบาท (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2552)

สำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู มีการบริหารงานภายในองค์กรที่เป็นระบบโดยโครงสร้างการบริหารงานสำนักงานธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู ประกอบด้วย

1. กลุ่มงานการเงินการธนาคาร

การเงินการธนาคารทำหน้าที่บริหารเงินสดของธนาคาร ธ.ก.ส. ทุกสาขาในจังหวัดหนองบัวลำภู ให้บริการรับฝากเงินจากลูกค้าที่เป็นสมาชิกของธนาคาร ธ.ก.ส. และไม่ได้เป็นสมาชิกของธนาคาร ธ.ก.ส. ตลอดจนการดำเนินการด้านการตลาดของธนาคาร ธ.ก.ส. รวมทั้งการบริหารงานด้านการกำกับดูแลสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ของลูกค้าที่เป็นสมาชิกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ของธนาคาร ธ.ก.ส.

2. กลุ่มงานพัฒนาลูกค้าและชุมชน

พัฒนาลูกค้าและชุมชนทำหน้าที่ให้ความรู้และปฏิบัติการพัฒนาลูกค้าและชุมชนในพื้นที่การดำเนินงานของสำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู สนับสนุนงานด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชน ตลอดจนงานด้านการกำกับดูแลสหกรณ์การเกษตรและการตลาดลูกค้าธนาคาร ธ.ก.ส. (สกต.)

3. กลุ่มงานธุรกิจสินเชื่อ

ธุรกิจสินเชื่อทำหน้าที่วิเคราะห์และอนุมัติสินเชื่อที่เกินอำนาจของธนาคาร ธ.ก.ส. ทุกสาขาในจังหวัดหนองบัวลำภู ตรวจสอบกิจการและอนุมัติเงินกู้สหกรณ์การเกษตร (สกก.) บริหารจัดการหนี้รายที่อยู่ยากลำบาก รับผิดชอบหนี้ค้างชำระที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้วยวิธีปกติได้ รวมทั้งการบริหารจัดการหนี้ด้วยการรับผิดชอบหนี้ดำเนินคดีของธนาคาร ธ.ก.ส. ทุกสาขาในพื้นที่ความรับผิดชอบ

4. กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป

บริหารงานทั่วไปทำหน้าที่บริหารงานภายในของสำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู เช่น การบริหารทรัพยากรบุคคล (การพัฒนาพนักงาน) งานธุรการ งานจัดซื้อจัดจ้าง การสนับสนุนงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของธนาคาร ธ.ก.ส. ทุกสาขาในสังกัด และงานด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร

การบริหารงานของธนาคาร ธ.ก.ส. ทุกสาขาในจังหวัดหนองบัวลำภู มีโครงสร้างการบริหารงานที่สอดคล้องกับการบริหารงานของสำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้วยการให้บริการแก่ลูกค้าของธนาคาร ธ.ก.ส. ทั้งที่เป็นสมาชิก และไม่ได้เป็นสมาชิกของธนาคาร ธ.ก.ส. โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ด้านการเงินการธนาคาร ทำหน้าที่บริการรับฝากเงินและบริการทางการเงิน เช่น การโอนเงินและหรือการรับชำระค่าบริการต่าง ๆ

2. ด้านการพัฒนาธุรกิจ ทำหน้าที่อนุมัติสินเชื่อ พัฒนาชุมชนฐานรากตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล เช่น การประกันรายได้ การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน (หนี้นอกระบบ) และงานด้านสหกรณ์

3. งานธุรการ ทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกด้านงานเอกสาร งานสารบัญ งานอำนวยความสะดวก และการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องของธนาคาร ธ.ก.ส.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู ตระหนักถึงความสำคัญและเชื่อมั่นในแนวทางการบริหารจัดการองค์กรภายใต้กรอบการบริหารงานและการกำกับดูแลที่ค้ำจุนต่อเนื่องมาโดยตลอด และถือเป็นกฎเกณฑ์กติกาที่ทำให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับความเป็นธรรม เป็นแนวทางสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่ดีขององค์กร มีระบบการทำงานโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เปิดโอกาสให้ลูกค้า ประชาชน ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหาร การตรวจสอบ และการประเมินผลอย่างจริงจัง ซึ่งกรอบการบริหารงานและการกำกับดูแลที่ดีของ ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู ประกอบด้วยคุณลักษณะหลัก 9 ประการ คือ การสร้างสรรค์คุณภาพ ประหยัด

คุ้มคำ รักษาสิ่งแวดล้อม ร่วมคิดร่วมทำ เปิดเผยโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคเป็นธรรม สำนึก
รับผิดชอบและสนับสนุนการเรียนรู้ และธ.ก.ส. ได้มีการปฏิบัติตามกรอบการบริหารและการ
กำกับดูแลที่ดีที่ได้กำหนดไว้ ดังนี้

1.1 การป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ธนาคารได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) เพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานปฏิบัติตาม โดยยึดมั่นในคุณธรรมส่วนบุคคล ความถูกต้อง
รอบคอบระมัดระวัง มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส มุ่งประโยชน์
ส่วนรวม เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในองค์กร ส่งผลให้การปฏิบัติงานมี
ประสิทธิภาพ ตามที่กำหนดไว้ในจรรยาบรรณ ส่งเสริมการบริหารจัดการ และการกำกับดูแลที่ดี
(Good governance) โดยใช้แนวทางของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร
บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และประกาศของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

1.2 จรรยาบรรณ

จรรยาบรรณเป็นประมวลความประพฤติที่ธนาคาร ธ.ก.ส. กำหนดขึ้นเพื่อรักษาและ
ส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงขององค์กรและบุคลากรให้ประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมเป็นการ
สร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจให้กับลูกค้าของธนาคาร ซึ่งธนาคาร ธ.ก.ส. ได้กำหนดให้มี
จรรยาบรรณสำหรับผู้บริหารและพนักงาน โดยจรรยาบรรณสายอาชีพของธนาคาร ธ.ก.ส.
ประกอบด้วย จรรยาบรรณสายอาชีพตรวจสอบ จรรยาบรรณสายอาชีพสินเชื่อ และจรรยาบรรณ
สายอาชีพบัญชีการเงิน

1.3 สารสนเทศเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสีย

สิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย

ธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู ได้ตระหนักและให้ความสำคัญต่อสิทธิของ
ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ทั้งภายในและภายนอกธนาคาร ธ.ก.ส. ได้แก่ พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า และ
ความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมุ่งเน้นการบริหารงานรวมทั้งการให้บริการที่เกิดประสิทธิภาพ และ
เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

พนักงาน ธ.ก.ส. มุ่งเน้นการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ
มีความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามภารกิจ และเทคโนโลยี รวมทั้งเสริมสร้างคุณภาพ
ชีวิตและความสุขในการทำงานของพนักงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล และเศรษฐกิจพอเพียง
ตลอดจนดูแลสวัสดิการของพนักงานอย่างพอเพียงและเหมาะสม

ลูกค้า ธ.ก.ส. ยึดหลักการดำเนินงานบนพื้นฐานการสร้าง ความพึงพอใจในการ ใช้บริการของลูกค้าทุกประเภท โดยเฉพาะลูกค้าเกษตรกรและชุมชนในชนบท ธนาคาร ธ.ก.ส. จะสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรลูกค้า สถาบันลูกค้า และประชาชนในชนบทตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และเพิ่มจุดบริการให้ สามารถเข้าถึงได้ง่าย

ลูกค้า ธ.ก.ส. ยึดหลักดำเนินธุรกิจกับลูกค้าบนพื้นฐานความซื่อสัตย์ การพึ่งพาอาศัยกัน ความไม่เอาัดเอาเปรียบ ความตรงต่อเวลา และความโปร่งใส เพื่อสร้างพันธมิตรกับสถาบัน ลูกค้าต่าง ๆ เช่น สถาบันการเงิน สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาด บริษัทจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การเกษตร และบริษัทรับซื้อผลผลิตการเกษตร เป็นต้น นำไปสู่การขยายโอกาสหรือการเพิ่ม ช่องทางในการทำธุรกิจอื่น ๆ ร่วมกันต่อไปในอนาคต

สังคม ธ.ก.ส. ได้กำหนดหลักการดำเนินงานเพื่อแสดงความรับผิดชอบขององค์กร ที่มีต่อประชาชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ในการก้าวสู่การเป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนา ชนบทที่มั่นคง มุ่งช่วยเหลือภาคเกษตรให้เข้มแข็ง สนับสนุนลูกค้าประกอบอาชีพตามแนว ทฤษฎีใหม่ และเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการผลิตที่สร้างพลังงานทดแทนการจัดโครงการเพื่อ สังคมและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการปลูกป่าฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

2. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การดำเนินงาน

ภายใต้โครงสร้างการบริหารงาน และกำกับดูแลที่ดีของธนาคาร ธ.ก.ส. ที่มีความ มุ่งมั่นในการพัฒนาให้ชนบทมีความมั่นคง และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ธนาคาร ธ.ก.ส. จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์การดำเนินงาน เพื่อนำองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์ ธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู

“เป็นเลิศในการทำงานเป็นทีม ในการบริหารจัดการตอบสนองความต้องการ เพื่อให้ บรรลุผลลัพธ์ที่สมดุลระหว่างลูกค้า ธนาคาร และสังคม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

2.2 พันธกิจ ธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู

2.2.1 ขับเคลื่อนรายคนสู่ชุมชนพร้อมส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและ ชุมชน

2.2.2 รักษาและส่งเสริมการออมที่มั่นคง

2.2.3 ให้บริการสินเชื่ออย่างมีคุณภาพ โดยให้โอกาสและดูแลเกษตรกรให้สามารถผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.4 มุ่งให้บริการที่เป็นเลิศอย่างมีคุณภาพ

2.2.5 สร้างขวัญกำลังใจที่ดี สนับสนุนส่งเสริมการทำงานเป็นทีม พัฒนาขีดความสามารถของพนักงาน

2.3 กลยุทธ์การดำเนินงาน (Strategy)

2.3.1 ด้านองค์กร (Organization)

1) สนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรให้สามารถนำความรู้สู่การปฏิบัติได้ (Action Learning) โดยใช้หลักการประเมินผล Competency อย่างมีประสิทธิภาพ

2) สนับสนุนการใช้ระบบคุณภาพบริการ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.3.2 ด้านกระบวนการ (Process)

1) จัดตั้งทีมงานในรูปแบบคณะทำงาน ที่มีความรู้ ความสามารถเพื่อขับเคลื่อนภารกิจที่สำคัญ เช่น คณะทำงานตามกลุ่มอาชีพหลัก คณะทำงานธุรกิจหลัก (Core Business) และคณะทำงานการวิจัย เป็นต้น

2) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ โดยมีสภาชุมชนเป็นแกนหลักในการบริหารจัดการตนเอง ที่มุ่งเน้นหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพ

3) สนับสนุนให้เกิดการบูรณาการชุมชน (Community base) เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรและธุรกิจธนาคาร

4) ปรับฐานข้อมูลพื้นที่การผลิตตามความเป็นจริงเพื่อลดความเสี่ยง (Loan review management)

5) การบูรณาการงานธนาคารกับหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน

6) การแก้ไขคุณภาพหนี้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้

2.3.3 ด้านลูกค้า (Customer)

1) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยกระบวนการรวมกลุ่มภายใต้สภาชุมชนอย่างถูกต้อง

2) สนับสนุนการออมในระดับครัวเรือนและชุมชน โดยผ่านระบบเครือข่ายชุมชน

3) สนับสนุนการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตและยกระดับคุณภาพชีวิตโดยใช้ข้อมูลผ่านสภาชุมชนและองค์กรชุมชนในพื้นที่หลักในการเชื่อมโยงผลผลิตกับการตลาด

2.3.4. ด้านการเงิน (Financial)

- 1) สนับสนุนการขยายฐานการจ่ายสินเชื่อนอกภาคการเกษตร ตาม ฅ.45 และ ฅ.46
- 2) สนับสนุนการรักษาและขยายฐานเงินฝาก โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย
- 3) สนับสนุนการหารายได้ค่าธรรมเนียมและค่าบริการ (FBI)
- 4) สนับสนุนเครื่องมือและข้อมูลในการบริหารอัตราส่วนทางการเงินที่เหมาะสม
- 5) สร้างการรักษาวินัยการเงิน L/D Ratio และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง
- 6) บริหารคุณภาพหนี้เพื่อไม่ก่อให้เกิดหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น

3. สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส.

การบริการด้านสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน จัดแบ่งได้หลายประเภทตามความต้องการของลูกค้า การบริการด้านสินเชื่อเป็นบริการหลักที่สร้างรายได้ให้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยในปี 2509 รัฐบาลได้จัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) โดยให้เป็นสถาบันระดับชาติมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการคลัง ทำหน้าที่อำนวยสินเชื่อให้แก่เกษตรกร

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู (ธ.ก.ส.) ได้นำนโยบายของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สำนักงานใหญ่ ทั้งในด้านการให้สินเชื่อแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์การเกษตร) นอกจากนี้ธนาคารได้ให้กู้ยืมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สินเชื่อสานฝันคืนถิ่น สินเชื่อตลาดพอเพียง สินเชื่อเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน สินเชื่อเพื่อธุรกิจเกษตรไทย สินเชื่อเพื่อไปทำงานต่างประเทศ เป็นต้น

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้จำแนกกลุ่มเป้าหมายในการให้สินเชื่อ ดังนี้

การให้สินเชื่อเกษตรกร

การให้สินเชื่อเกษตรกร หมายถึง ให้กู้แก่เกษตรกรรายบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์การเกษตร) แบ่งเป็น 3 ประเภท ตามระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ และวัตถุประสงค์ของการใช้เงินกู้ คือ

ก. เงินกู้ระยะสั้น ให้เกษตรกรกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทางการเกษตร ในฤดูกาลหนึ่ง ๆ เช่น ซื้อปุ๋ย จ่ายค่าเช่า ค่าเมล็ดพันธุ์พืช และมีกำหนดระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ภายในเวลาไม่เกิน 12 เดือน

ข. เงินกู้ระยะปานกลาง ให้เกษตรกรกู้เพื่อการลงทุนในทรัพย์สินทางการเกษตร มีระยะเวลาการชำระคืนภายใน 3 - 5 ปี

ค. เงินกู้ระยะยาว ให้เกษตรกรกู้เพื่อวัตถุประสงค์ 2 อย่าง คือ เกษตรกรกู้ไปเพื่อชำระหนี้เดิม และเพื่อการลงทุนระยะยาวทางการเกษตร ซึ่งมีระยะเวลาการชำระคืนมากกว่า 5 ปี

การให้สินเชื่อกลุ่มเกษตรกร

การให้สินเชื่อกลุ่มเกษตรกร หมายถึง เกษตรกรซึ่งรวมกันเป็นกลุ่ม โดยมีกฎหมายรับรองให้เป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพของเกษตรกร ซึ่งถือเป็นสถาบันเกษตรกรอีกประเภทหนึ่งที่ได้รับบริการสินเชื่อจากธนาคาร ธ.ก.ส. และได้จำแนกสินเชื่อกลุ่มเกษตรกรเป็น 4 ประเภท คือ เพื่อใช้เป็นทุนสำหรับสมาชิกกู้ เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินการขายผลิตผลทางการเกษตร เพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร และเพื่อใช้ลงทุนในโครงการพัฒนา การเกษตร

การให้สินเชื่อสถาบันเกษตรกร

การให้สินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร คือ การให้เงินกู้แก่สหกรณ์การเกษตรเพื่อประโยชน์ของสมาชิกตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน ทั้งนี้ธนาคาร ธ.ก.ส. ได้ขยายการให้สินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้สถาบันเกษตรกรมีเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น สามารถขยายธุรกิจได้กว้างขวางกว่าเดิม นอกจากนี้จะได้พัฒนาสถาบันเกษตรกรตามหลักสหกรณ์ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น วัตถุประสงค์ของการให้บริการสินเชื่อแก่สหกรณ์การเกษตรของธนาคาร ธ.ก.ส. มีลักษณะ เช่นเดียวกับการให้สินเชื่อกลุ่มเกษตรกรของธนาคาร ธ.ก.ส.

4. เกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ

การพิจารณาให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ใช้เกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อคล้ายคลึงกับสถาบันการเงินอื่น ๆ โดยปกติธนาคารจะรวบรวมรายละเอียดในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับลูกค้าแล้วนำมาวิเคราะห์ว่าควรอนุมัติให้สินเชื่อแก่ลูกค้าหรือไม่ โดยใช้แนวทางการประเมินความเสี่ยงในการให้กู้ยืม ซึ่งลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สามารถกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหรือเงินลงทุนในการประกอบอาชีพภายใต้วัตถุประสงค์ที่ธนาคารกำหนดได้ตามความสามารถในการชำระหนี้หรือแหล่งที่มาของรายได้ โดยธนาคารจะพิจารณาหลักเกณฑ์ในการให้สินเชื่อ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เงินกู้

1.1 เหตุผลในการวิเคราะห์เงินกู้

การวิเคราะห์เงินกู้เป็นกระบวนการหนึ่งในการพิจารณาเงินกู้ ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการประเมินสินเชื่อ เพื่อการตัดสินใจของผู้อนุมัติเงินกู้ว่าควรจะให้กู้หรือไม่ หากให้กู้ควรจะให้กู้เท่าใดจึงจะเหมาะสม ควรจะให้ชำระหนี้เสร็จสิ้นเมื่อใด และหลักประกันเงินกู้ มีความเหมาะสมเพียงพอหรือคุ้มกับวงเงินที่ขอกู้หรือไม่

1.2 หลักการวิเคราะห์เงินกู้

โดยทั่วไปข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวิเคราะห์สินเชื่อแบ่งได้เป็น 2 หมวดใหญ่ ๆ คือ

1.2.1 การวิเคราะห์ประวัติผู้กู้ เพื่อพิจารณาว่าเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือและมีศักยภาพในการประกอบอาชีพที่ขอกู้หรือไม่ ซึ่งจะมีรายละเอียดการวิเคราะห์เกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ชื่อเสียง ความซื่อสัตย์สุจริต ประวัติการใช้เงินกู้ และมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่ขอกู้ ทั้งนี้เพื่อประกอบการตัดสินใจว่าเป็นผู้ที่ธนาคารสมควรจะให้กู้หรือไม่ให้กู้

1.2.2 การวิเคราะห์วงเงินกู้ ซึ่งการวิเคราะห์วงเงินกู้จะพิจารณาจากหลักเกณฑ์ใหญ่ ๆ 5 ประการ คือ

1.2.2.1 ความต้องการเงินกู้ตามแผนการผลิต หรือความต้องการเงินกู้ตามแผนงาน หรือโครงการ

ความต้องการพิจารณาเงินกู้ไม่ใช่จะพิจารณาความต้องการเงินกู้ของผู้กู้ แต่เพียงอย่างเดียว จะต้องพิจารณารายละเอียดของความต้องการเงินกู้ที่แท้จริงของผู้กู้ด้วย ซึ่ง การให้กู้จะต้องอาศัยข้อมูลมาตรฐานเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต ต้นทุนเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพที่ขอกู้ว่ามีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ซึ่งธนาคารจะต้อง

ทำการสำรวจข้อมูลดังกล่าวของลูกค้ำที่ธนาคารจะให้สินเชื่อในทุก ๆ อาชีพ โดยพยายามใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ แหล่งมาวิเคราะห์เปรียบเทียบและตัดสินใจใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์สินเชื่อ ซึ่งการวิเคราะห์ความต้องการเงินกู้ของลูกค้ำธนาคารจะใช้วิธีการวิเคราะห์อย่างหยาบหรือละเอียดขึ้นอยู่กับความเสี่ยงและจำนวนเงินที่ให้กู้ว่ามากหรือน้อยเพียงใด

1.2.2.2 รายได้ คำว่ารายได้ในที่นี้หมายถึง รายได้หลังหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแล้ว กล่าวคือ ต้องพิจารณาที่ค่าใช้จ่ายด้วย เพราะการผลิตบางอย่างมีรายได้มากแต่ต้นทุนการผลิตสูงหรือมีต้นทุนการดำเนินงานสูง เพราะฉะนั้นการพิจารณารายได้จึงเป็นการพิจารณาที่ความสามารถในการสร้างรายได้

1.2.2.3 ความสามารถในการชำระหนี้ ซึ่งจะพิจารณาถึงรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และภาระผูกพันในหนี้สินที่ผู้ขอกู้จะต้องชำระในแต่ละปีด้วย

1.2.2.4 ประวัติการชำระหนี้เงินกู้ เป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อการหนดวงเงินกู้ โดยเฉพาะในกรณีที่ถูกค้ำขอขยายวงเงินกู้ ซึ่งประวัติการชำระหนี้เงินกู้เป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจของธนาคารที่จะอนุมัติเงินกู้ และปัจจุบันธนาคารได้ใช้ประวัติการชำระหนี้เงินกู้เป็นเกณฑ์ในการจัดชั้นลูกค้ำ

1.2.2.5 หลักประกันเงินกู้ การใช้หลักประกันเงินกู้จะต้องเป็นไปตามที่ธนาคารกำหนดไว้ในข้อบังคับที่ว่าด้วยหลักประกันเงินกู้ ซึ่งในการเรียกหลักประกันเงินกู้นั้นธนาคารจะให้ลูกค้ำใช้หลักประกันที่มั่นคงก่อน โดยพิจารณาจากหลักทรัพย์ที่ผู้ขอกู้มีอยู่ในข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้ำแต่ละราย หากผู้กู้ไม่มีหลักทรัพย์จําเองเป็นหลักประกัน หรือไม่มีเงินฝากธนาคารให้ใช้หลักประกันบุคคลค้ำประกัน ซึ่งกระทำได้ 2 ลักษณะ คือ การให้ลูกค้ำในกลุ่มเดียวกันตั้งแต่ 5 คนขึ้นไปทำหนังสือรับรองรับผิดชอบอย่างเป็นลูกหนี้ร่วมกัน หรือใช้ลูกค้ำเป็นกลุ่มเดียวกัน 2 คน ค้ำประกันแล้วแต่กรณี

หลักสำคัญในการพิจารณาหลักประกันก็คือ ต้องการให้ผู้กู้ใช้หลักประกันที่เหมาะสมเพียงพอ และคุ้มกับวงเงินที่ขอกู้เพื่อเป็นการประกันความเสี่ยงในการให้สินเชื่อของธนาคาร

2. การประเมินสินเชื่อ

จากผลการวิเคราะห์สินเชื่อจะนำไปสู่การประเมินสินเชื่อเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นรูปธรรม และนำไปสู่การพิจารณาอนุมัติวงเงินกู้ กำหนดการเบิกรับเงินกู้ และการกำหนดระยะเวลาชำระหนี้ วิธีการประเมินสินเชื่อของธนาคารจะมีแบบสรุปความเห็นที่เป็นทั้งระบบการให้คะแนน และไม่ได้เป็นระบบการให้คะแนนที่ชัดเจน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการขอกู้วิธีการวิเคราะห์ และวงเงินที่ขอกู้

3. การกำหนดวงเงินกู้ขั้นสูง

การกำหนดวงเงินกู้ขั้นสูงเป็นอำนาจของผู้อนุมัติซึ่งต้องอาศัยผลการวิเคราะห์วงเงินกู้ และการประเมินสินเชื่อ แต่ผลการวิเคราะห์จะออกมาอย่างไรก็ตามวงเงินกู้ขั้นสูงที่ผู้ขอกู้รายหนึ่ง ๆ จะขอกู้ได้ในเวลาใดเวลาหนึ่งรวมกันต้องไม่เกิน 15 ล้านบาท เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจาก คณะกรรมการธนาคารเป็นราย ๆ ไป

4. อำนาจในการอนุมัติเงินกู้

ในการอนุมัติเงินกู้ นั้น ธนาคารจะมีคำสั่งมอบหมายอำนาจเกี่ยวกับการอนุมัติเงินกู้ ให้กับพนักงานในระดับต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ผู้รับมอบอำนาจจะต้องระมัดระวังไม่ให้มีการอนุมัติเงินกู้เกินกว่าอำนาจที่ได้รับมอบอำนาจ

5. ระยะเวลาในการชำระหนี้เงินกู้

การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้จะต้องไม่เกินตามวัตถุประสงค์ของการขอกู้เงินในแต่ละประเภท โดยคำนึงถึงรายได้ รอบการผลิตหรือรอบการบริการ อายุการใช้งานสินทรัพย์ จำนวนของเงินกู้ และความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า โดยจะต้องกำหนดชำระคืนเงินกู้เป็นรายเดือน ไตรมาส หรือรายปีตามแหล่งที่มาของรายได้ให้ตรงกับวันสิ้นเดือน เดือนใดเดือนหนึ่ง ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับเดือนสิ้นไตรมาสก็ได้

6. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ธนาคารได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามชั้นความเสี่ยงของลูกค้า เพื่อเป็นมาตรการจูงใจให้กับลูกค้าผู้กู้ที่รักษาประวัติการชำระหนี้ที่ดีไว้ และเป็นแรงเสริมให้กับลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระให้พยายามสร้างประวัติการชำระหนี้ที่ดี ซึ่งธนาคารจะประกาศอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้ลูกค้าได้ทราบทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคาร

5. การบริหารความเสี่ยง

ธนาคาร ธ.ก.ส. ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง เนื่องจากความเสี่ยงเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการประกอบธุรกิจของธนาคาร ดังนั้นธนาคารจึงจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management ; ERM) โดยธนาคาร ธ.ก.ส. ได้กำหนดขอบเขต นโยบาย และโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง มีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร และระดับหน่วยงาน มีสำนักบริหารความเสี่ยงรับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงในภาพรวมเป็นการเฉพาะ และมีการกำหนดแนวทางการระบุปัจจัยเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง รวมทั้งระบบการติดตามกำกับดูแลที่ชัดเจน โดยการจัดทำคู่มือการบริหาร

ความเสี่ยงที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย สร้างมูลค่าเพิ่มแก่องค์กร และเสริมสร้างการจัดการให้มีความเป็นธรรมาภิบาลให้องค์กรเติบโตอย่างยั่งยืน สร้างความมั่นใจให้แก่ลูกค้า ผู้ใช้บริการ ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร

ธ.ก.ส. ได้กำหนดระบบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร โดยมีโครงสร้างที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน ประกอบด้วย คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและเพดานความเสี่ยง และกำกับดูแลความเพียงพอของระบบการบริหารความเสี่ยง โดยมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงที่ประกอบด้วยตัวแทนกรรมการธนาคารและผู้บริหารระดับสูง ทำหน้าที่ทบทวนปัจจัยเสี่ยง กำหนดกลยุทธ์และแผนการบริหารความเสี่ยงและติดตามกำกับให้มีความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ มีการกำหนดกรอบการดำเนินงานให้ทุกส่วนงานต้องรับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยง และมีสำนักบริหารความเสี่ยงทำหน้าที่บูรณาการการบริหารความเสี่ยงของทุกส่วนงานให้ขับเคลื่อนไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

นอกจากนั้น ธ.ก.ส. ยังจัดให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การทบทวนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ แผนนโยบายของธนาคารให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน สอดคล้องกับพันธกิจและนโยบายของภาครัฐ มีการระบุความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานมีการประเมินระดับความเสี่ยง การกำหนดมาตรการและติดตามกำกับให้การบริหารความเสี่ยงเป็นไปตามเป้าหมายภายใต้ระดับเพดานความเสี่ยงที่คณะกรรมการ ธ.ก.ส. กำหนด และมีการรายงานความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ ให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อใช้ในการจัดการความเสี่ยงได้ทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งการสื่อสารสร้างความเข้าใจให้แก่พนักงานทุกระดับทั่วทั้งองค์กร เพราะเชื่อว่าปัจจัยความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยงเกิดจากการตระหนักและให้ความสำคัญของพนักงานทุกระดับขององค์กร

แนวทางปฏิบัติด้านการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร ธ.ก.ส.

1. กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงโดยใช้กรอบและแนวทางในการบริหารความเสี่ยง อ้างอิงตามแนวปฏิบัติของธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลัง ซึ่งนำไปใช้เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่องค์กรและสร้างโอกาสทางธุรกิจและถือว่าเป็นความรับผิดชอบ ของคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ฝ่ายจัดการ และพนักงาน ให้นำระบบการบริหารความเสี่ยงไปปฏิบัติเป็น ส่วนหนึ่งของงานจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร มีการจัดทำและปฏิบัติตามแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Plan) รวมทั้งกำหนดมาตรฐานและกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดและ ควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับองค์กรให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

2. ทุกส่วนงานมีการประเมินและควบคุมความเสี่ยงด้วยตนเอง โดยมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายในของแต่ละส่วนงานเป็นผู้กำกับดูแล สำหรับปัจจัยเสี่ยงที่ได้ประเมินแล้วพบว่ามีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ สำนักบริหารความเสี่ยงจะบูรณาการปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวเป็นแผนที่ความเสี่ยง (Risk Map) และจัดทำแผนงานบริหารความเสี่ยงมอบหมายให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ โดยมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงที่มีตัวแทนจากคณะกรรมการ ช.ก.ศ. และ ฝ่ายจัดการเป็นกรรมการ และสำนักบริหารความเสี่ยงเป็นเลขานุการทำหน้าที่ติดตามกำกับและ ทบทวนปัจจัยเสี่ยงอย่างต่อเนื่องให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

บทที่ 4

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กรณีศึกษาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู ผู้ศึกษาจะนำทั้งวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา และเชิงปริมาณ มาใช้ในการศึกษา ในการวิเคราะห์เชิงปริมาณจะใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติเข้ามาช่วยการวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อดังกล่าว ได้แก่ ปริมาณสินเชื่รวมของธนาคาร ธ.ก.ส. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำชั้นดีของธนาคาร ธ.ก.ส. และดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู การดำเนินการศึกษาในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรณีศึกษา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู มีรายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบการศึกษา

การศึกษานี้ผู้ศึกษาจะนำทั้งวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา และเชิงปริมาณ มาใช้ในการศึกษา

1.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive method) เป็นการศึกษาโครงสร้างและการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะและขั้นตอนการขอสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

1.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative method) เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป EVIEWS ในการคำนวณค่าทางสถิติของความสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู ปัจจัยที่คาดว่าเป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาดังกล่าว ได้แก่ ปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำชั้นดีของธนาคาร ธ.ก.ส. และดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู

2. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา (Secondary Time Series Data) ในระหว่างไตรมาสที่สองปี 2547 ถึงไตรมาสที่สองปี 2553 ซึ่งเก็บรวบรวมมาจากหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เก็บรวบรวมจากรายงานประจำเดือน ประจำปี

2.2 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นคิของธนาคาร ธ.ก.ส. เก็บรวบรวมจากระเบียบคำสั่งและประกาศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

2.3 ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู เก็บรวบรวมจากรายงานสถิติข้อมูลประจำเดือน ของสำนักดัชนีราคา สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (www.price.moc.go.th)

3. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยผู้ศึกษาจะทำการศึกษาเฉพาะธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งมีสาขารวมจำนวน 5 สาขา โดยใช้ข้อมูลรายไตรมาสระหว่างไตรมาสที่สองปี 2547 ถึงไตรมาสที่สองปี 2553 รวม 25 ไตรมาส

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู ในครั้งนี้ผู้ศึกษาทำการประมาณค่าแบบจำลองโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป EVIEWS ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Method : MLR) โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) ในรูปแบบสมการล็อก-ลิเนียร์ (Log – linear Model) เพื่อหาค่าความยืดหยุ่น (Elasticity) ของตัวแปรสามารถเขียนความสัมพันธ์ของ ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามให้อยู่ในรูปแบบสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$\text{LOAN}_T = a_0 + a_1 \text{TLOND}_T + a_2 \text{MRR}_T + a_3 \text{CPI}_T$$

กำหนดให้

LOAN_T = ปริมาณสินเชื่อด้านเกษตรธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู ณ เวลาที่ T

TLOND_T = ปริมาณสินเชื่อรวมธนาคาร ธ.ก.ส. ณ เวลาที่ T

MRR_T = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดีธนาคาร ธ.ก.ส. ณ เวลาที่ T

CPI_T = ดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดหนองบัวลำภู ณ เวลาที่ T

A_0 = ค่าคงที่

A_1, \dots, a_3 = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่าง ๆ

จากสมการดังกล่าวข้างต้นสามารถ take logarithm เข้าไปจะได้สมการ ดังนี้

$$\text{LNLOAN}_T = a_0 + a_1 \text{LNTLOND}_T + a_2 \text{LNMRR}_T + a_3 \text{LNCPI}_T$$

ซึ่งผลของการ take logarithm เพื่อให้ได้ค่าความยืดหยุ่นของปริมาณการให้สินเชื่อด้านเกษตรของธนาคาร ธ.ก.ส. เมื่อเทียบกับตัวแปรอิสระแต่ละตัว

5. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปริมาณสินเชื่อเกษตรของธนาคาร ธ.ก.ส. ที่ให้สินเชื่อแก่เกษตรกรที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพด้านการเกษตร ผู้ศึกษาได้ใช้ข้อมูลรายไตรมาส ระหว่างไตรมาสที่สองปี 2547 ถึงไตรมาสที่สองปี 2553 จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

2. ตัวแปรอิสระที่ใช้ในแบบจำลองประกอบด้วยตัวแปรอิสระหลายตัวแปร ได้แก่

2.1 ปริมาณสินเชื่อรวมธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู (TLOND_T) คือ ปริมาณสินเชื่อที่ธนาคารเพื่อการเกษตรปล่อยสินเชื่อให้แก่เกษตรกรกลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์การเกษตร) และสินเชื่อนโยบายของรัฐบาล

2.2 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี (MRR_T) ของธนาคาร ธ.ก.ส. ในที่นี้ใช้อัตราดอกเบี้ย MRR เนื่องจากการให้สินเชื่อด้านการเกษตรของธนาคาร ส่วนใหญ่จะใช้อัตราดอกเบี้ย

สินเชื่อกับอัตราดอกเบี้ย MRR (อัตราดอกเบี้ยลูกค้าย่อยที่เป็นเกษตรกร) โดยทำการเก็บข้อมูลจากตารางอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินของธนาคาร ธ.ก.ส. และนำมาถ่วงเฉลี่ยค่าต่ำสุดและสูงสุดในแต่ละเดือน เป็นอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการวิเคราะห์

2.3 ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู (CPI_T) ในที่นี้คือดัชนีราคาสินค้าที่ได้จากการสำรวจราคาการจำหน่ายสินค้าในจังหวัดหนองบัวลำภูของสำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นเครื่องวัดการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการประเภทที่ผู้บริโภคโดยทั่วไปซื้อมาบริโภค

6. สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแบบจำลอง

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติเข้ามาทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งได้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยมีความสัมพันธ์ดังนี้

1. เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ปริมาณการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่อรวมของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู เนื่องจากปริมาณสินเชื่อรวมที่เพิ่มขึ้นนั้น ปริมาณการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรของธนาคาร ธ.ก.ส. ก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

$$\partial LNLOAN_T / \partial LNTLOAN_T > 0$$

2. เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ปริมาณการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี ทั้งนี้เป้าหมายในการดำเนินงานของธนาคารก็เพื่อให้มีกำไร ดังนั้นหากอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น ปริมาณเงินกู้ด้านเกษตรกรจะมีปริมาณลดลง เนื่องจากเงื่อนไขในการปล่อยสินเชื่อของธนาคารจะมีความเข้มงวดเพิ่มขึ้นเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการชำระหนี้

$$\partial LNLOAN_T / \partial LNMRR_T < 0$$

3. เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ปริมาณการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดหนองบัวลำภู เนื่องจากดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดหนองบัวลำภู จะสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาของสินค้าในระบบเศรษฐกิจที่มีการปรับค่าราคาปีฐานแล้ว หรือในอีกด้านจะแสดงระดับค่าครองชีพของประชาชนที่มีการเปลี่ยนแปลงตามภาวะราคาสินค้าเมื่อได้มีการปรับค่าราคาปีฐานแล้ว โดยเมื่อดัชนีราคาผู้บริโภคที่สูงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อระดับค่าครองชีพหรือค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นของประชาชน ซึ่งจะมีผลทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าลดลง

$$\partial LNLOAN_T / \partial LNCPI_T > 0$$

7. แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารรายงาน ระเบียบการและคำสั่งต่าง ๆ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักดัชนีราคา สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ และวารสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องระหว่างปี 2547 - 2553

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงพรรณนา และเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Method : MLR) โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) ในดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) โครงสร้าง และการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์สมการเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Method) โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป EVIEWS

หลังจากทำการเก็บข้อมูลแล้วนำมาสร้างสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ตามสมการดังกล่าวข้างต้น ซึ่งผลการวิเคราะห์จะอาศัยการพิจารณาจากค่า $\overline{R^2}$, T-Statistics, F-Statistics, Durbin Watson และพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระแต่ละตัวจากเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ของข้อมูลที่ได้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจปรับแก้: $\overline{R^2}$ (adjusted coefficient of determination) เป็นค่าที่ใช้ในการอธิบายว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม ได้ดีเพียงใด แบบจำลองที่สร้างขึ้นมานั้นมีความเหมาะสมกับข้อมูลเพียงใดเช่นกันกับ R^2 แต่การใช้ $\overline{R^2}$ นี้เพื่อลดปัญหาการที่ R^2 จะเพิ่มขึ้น โดยทันทีเมื่อตัวแปรอิสระเพิ่มเข้าไปในสมการ เนื่องจากบางครั้งการเพิ่มตัวแปรเข้าไปจะทำให้ค่า R^2 มีค่าสูง ทั้ง ๆ ที่ตัวแปรอิสระนั้นอาจไม่นับสำคัญทางสถิติและข้อมูลมีจำนวน $n < 30$ ซึ่งสมการถดถอยที่ดีควรจะได้ค่า $\overline{R^2}$ สูง โดยที่ค่า $\overline{R^2}$ ควรจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0-1 ($0 \leq R^2 \leq 1$) ถ้า $\overline{R^2}$ มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าสมการถดถอยที่ประมาณได้นั้นสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ดี

ค่า t-Statistics เป็นค่าที่ใช้ในการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์ของชุดตัวแปรอิสระแต่ละตัวในสมการที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันหรือความเป็นเหตุเป็นผลของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระแต่ละตัวในสมการถดถอยนั้น ๆ ว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้หรือไม่ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ที่ละเอียดกว่าค่า F-Statistics วิธีการทดสอบคือการนำค่า t-Statistics ที่คำนวณได้จากแบบจำลองนำไปเปรียบเทียบกับค่า t-Statistics ที่ได้จากตาราง โดยมีความเป็นอิสระ เท่ากับ $n-k-1$ การเปรียบเทียบก็คือดูว่า ค่า t-Statistics ที่คำนวณได้ตกอยู่ในบริเวณวิกฤตซึ่งอยู่ที่บริเวณส่วนปลายทั้งสองข้างของโค้งการแจกแจง t หรือไม่ โดยการศึกษาในครั้งนี้นั้น บริเวณวิกฤตของการทดสอบ t อยู่ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และองศาแห่งความเป็นอิสระ เท่ากับ $n-k-1$ ถ้าค่า t ที่คำนวณได้ตกอยู่ในบริเวณที่มีใช้บริเวณที่วิกฤต นั่นคือตกอยู่ในช่วง $-t_{0.025}$ และ $t_{0.025}$ จึงยอมรับสมมติฐานว่าง (H_0) นั่นคือ ณ ระดับความเชื่อมั่นของการทดสอบร้อยละ 95 ตัวแปรอิสระไม่มีอิทธิพลต่อตัวแปรดังกล่าว แต่ถ้าค่า t ที่คำนวณได้ตกอยู่ในบริเวณวิกฤต จึงปฏิเสธ

สมมติฐานว่าง (H_0) นั่นคือการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรอิสระมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่า F-Statistics หรือค่า F_0 เป็นค่าที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานว่าค่าสัมประสิทธิ์ของชุดตัวแปรอิสระมีค่าเป็นศูนย์พร้อมกันทุกตัวซึ่งเป็นสมมติฐานหลัก (H_0) ดังนั้นหากยอมรับสมมติฐานนี้แสดงว่าตัวแปรอิสระทุกตัวในสมการการถดถอยที่ได้มานั้นไม่สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้แต่ค่าสถิติ F มีค่าสูงจนทำให้สามารถปฏิเสธสมมติฐานได้ แสดงว่าสมการถดถอยที่ได้มานั้นมีตัวแปรอิสระบางตัวที่ไม่เป็นศูนย์และสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ ซึ่งพิจารณาในกรณีที่สมการมีตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัวขึ้นไป วิธีการทดสอบคือการนำ ค่าสถิติ F ที่คำนวณได้จากแบบจำลองนำไปเปรียบเทียบกับค่าสถิติ F จากตารางโดยกำหนดระดับนัยสำคัญ และองศาความเป็นอิสระ ถ้า $F_0 > F_{k,n-k-1}$ แสดงว่าค่าที่คำนวณได้อยู่บริเวณวิกฤต ก็จะปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ซึ่งหมายความว่าค่าสัมประสิทธิ์อย่างน้อย 1 ตัวที่มีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ถ้า $F_0 < F_{k,n-k-1}$ แสดงว่าค่าที่คำนวณได้อยู่นอกบริเวณวิกฤต หรืออยู่ในบริเวณของการยอมรับสมมติฐานว่าง ก็ต้องยอมรับ H_0 และปฏิเสธ H_1 แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์อย่างน้อย 1 ตัว ที่ไม่มีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ

ค่า Durbin - Watson stat เป็นค่าที่ใช้ในการตรวจสอบว่าสมการที่สร้างขึ้นนั้นเกิดปัญหา serial correlation หรือ autocorrelation หรือไม่ ซึ่งเป็นลักษณะที่ค่าคลาดเคลื่อน (disturbance term) เกิดความสัมพันธ์กันในแต่ละกลุ่มของตัวแปรอิสระหรือในแต่ละช่วงเวลา แต่การเกิดปัญหานี้ไม่มีผลกระทบต่อค่าประมาณสัมประสิทธิ์ของปัจจัยนั้น ๆ แต่อย่างใด เนื่องจากค่าประมาณสัมประสิทธิ์ยังคงเป็นแบบไม่ลำเอียง (unbias) อยู่ ซึ่งสามารถยอมรับได้ โดยมีหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบดังนี้

ถ้าค่า DW เข้าใกล้ 2 จะไม่มีปัญหา serial correlation หรือ autocorrelation

ถ้าค่า DW เข้าใกล้ 0 จะมีปัญหา serial correlation หรือ autocorrelation ที่เป็นบวก

ถ้าค่า DW เข้าใกล้ 4 จะมีปัญหา serial correlation หรือ autocorrelation ที่เป็นลบ

ค่านัยสำคัญทางสถิติ หาได้จากการหาค่าจากตาราง T-Statistics และ F-Statistics แล้วนำมาเทียบกับค่าที่หาได้ตามนัยสำคัญต่าง ๆ หรือไม่ก็หาจากค่า P-value ที่ได้จากการคำนวณหรือจากโปรแกรม Computer โดยค่านัยสำคัญทางสถิติที่ได้เท่ากับ $((1 - \text{ค่า } p\text{-value})) * 100$

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู จะใช้ข้อมูลจากตารางภาคผนวกที่ 5 มาทำการวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู (LOAN : ตัวแปรตาม) กับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ปริมาณสินเชื่อรวมของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู (Total Loan : TLOAN_T) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู (MRR_T) ดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดหนองบัวลำภู (CPI_T)

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู โดยปัจจัยที่นำมาพิจารณาเป็นตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปริมาณสินเชื่อรวมของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีของธนาคาร ธ.ก.ส. และดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้แบบจำลองการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู

แบบจำลองการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู

$$\ln\text{LOAN}_T = -6.513643 + 0.963608 \ln\text{TLOAN}_T + 0.813943 \ln\text{MRR}_T + 1.071331 \ln\text{CPI}_T$$

(27.28977)** (2.195788)** (2.359429)**

R-squared 0.972701

Adjusted R-squared 0.968802

F-statistic 249.4233

Durbin-Watson stat 1.290270

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือ ค่า t-statistic

** แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลการศึกษาตามแบบจำลองข้างต้น จะเห็นได้ว่า

1. ค่า R-squared (R^2) เท่ากับ 0.972701 แสดงว่า ปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู สามารถอธิบายการแปรเปลี่ยนของตัวแปรตาม (Y) ได้มากถึง ร้อยละ 97

2. ค่า Adjusted R-squared เท่ากับ 0.968802 แสดงว่าปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู สามารถอธิบายการแปรเปลี่ยนของตัวแปรตาม (Y) ได้มากถึง ร้อยละ 96 ซึ่งเป็นการปรับค่า R-squared (R^2) ที่มีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน คือ ปริมาณสินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู และมีผลต่อตัวแปรตาม (Y) ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระต่าง ๆ ในแบบจำลองร้อยละ 96 และเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ อีกร้อยละ 4 จึงนับว่าเป็นสมการที่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการให้สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู ได้ดีพอสมควร

3. ค่า t-statistic ที่คำนวณได้ปรากฏว่า ตัวแปรอิสระที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือ ปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู (มีค่า t-statistic เท่ากับ 27.28977) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำ (มีค่า t-statistic เท่ากับ 2.195788) ดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดหนองบัวลำภู (มีค่า t-statistic เท่ากับ 2.359429) จากตารางได้ค่า t-statistic ที่องศาแห่งความเป็นอิสระเท่ากับ 21 และที่ระดับนัยสำคัญ 0.025 ดังนั้นบริเวณวิกฤต คือ $-t_{0.025} = -2.080$ และ $t_{0.025} = 2.080$ ค่า t-statistic จากแบบจำลองนี้ตกอยู่ในบริเวณวิกฤต จึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง นั่นคือยอมรับว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรอิสระทั้งสามในแบบจำลองมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ค่า F-statistic เท่ากับ 249.4233 และจากตารางที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ที่องศาความเป็นอิสระเท่ากับ 3 และ 21 ได้ค่า F-statistic เท่ากับ 3.07 ค่า F-statistic ในแบบจำลองได้มากกว่าค่า F-statistic จากตาราง ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานว่าง และยอมรับว่าอย่างน้อยที่สุดมีตัวแปรอิสระหนึ่งตัวในแบบจำลองสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้

5. ค่าของ Durbin-Watson stat เป็นการทดสอบค่าสหสัมพันธ์เชิงอนุกรมเวลา (Serial correlation) โดยตั้งสมมติฐานหลักว่าตัวคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กัน และสมมติฐานรองว่าตัวคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กัน พบว่าการประมาณค่าตามแบบจำลอง ค่า Durbin-Watson stat ที่ปรากฏเท่ากับ 1.290270 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งอยู่ในพื้นที่ระหว่าง $D_L = 1.026 < D.W = 1.290 < D_U = 1.669$ ($N = 25$, $K = 3$) ตกอยู่ในช่วงที่ไม่สามารถปฏิเสธหรือยอมรับสมมติฐานหลักได้ จึงได้ทำการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของตัวคลาดเคลื่อนด้วยวิธีการทดสอบ

LM-Test ซึ่งผลการทดสอบพบว่าค่า Probability > 0.05 จึงสรุปได้ว่าไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ (non-autocorrelation)

ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณสินเชื่อรวมของธนาคาร ธ.ก.ส. และดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการศึกษา และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีธนาคาร ธ.ก.ส. ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระในสมการมีอิทธิพลต่อการให้สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู สามารถสรุปการศึกษาได้ดังนี้

1. ปริมาณสินเชื่อรวมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู

ปริมาณสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นปัจจัยกำหนดปริมาณการให้สินเชื่อด้านเกษตรของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.963608 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า เมื่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณสินเชื่อด้านเกษตรกรของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.963608 เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ เนื่องจากหากธนาคารมีการปล่อยสินเชื่อในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น ปริมาณสินเชื่อด้านเกษตรกรจะมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นด้วย ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีธนาคาร ธ.ก.ส.

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำธนาคาร ธ.ก.ส. เป็นปัจจัยกำหนดปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.813943 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีของธนาคาร ธ.ก.ส. เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อด้านการเกษตรของธนาคาร ธ.ก.ส. เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.813943 เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ เนื่องจากหากอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้เพิ่มสูงขึ้น จะทำให้มีปริมาณสินเชื่อในระบบเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่น้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ย เพราะมีผู้ที่ผ่านกระบวนการพิจารณาให้สินเชื่อของธนาคารจำนวนลดลง ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน แต่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สาเหตุที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานเนื่องมาจากธนาคาร ธ.ก.ส. ได้กำหนดอัตราร่างวงคงที่ตลอดอายุของสัญญา ดังนั้นลูกหนี้จึงไม่ต้องชำระเงินเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ธนาคารยังมีนโยบายเร่งแก้ไขหนี้

การปรับโครงสร้างหนี้ของเกษตรกร รวมถึงโครงการพักชำระหนี้ของเกษตรกรตามนโยบายของรัฐบาล

ดังนั้นเมื่อภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเกษตรกรจึงได้รับผลกระทบ คือ รายได้ลดลง เนื่องจากความต้องการผลผลิตทางการเกษตรลดลงส่งผลให้ราคาสินค้าเกษตรปรับตัวลดลงตามความต้องการผลผลิต ทำให้เกษตรกรมีความจำเป็นที่จะต้องกู้ยืมเงินจากธนาคาร ธ.ก.ส. ในการลงทุนเพื่อประกอบอาชีพต่อไป ดังนั้นไม่ว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จะเพิ่มขึ้นหรือลดลง เกษตรกรก็ยังคงมีความต้องการเงินทุนสำหรับการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้สำหรับดำรงชีพของสมาชิกในครัวเรือน

3. ดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดหนองบัวลำภู

ดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นปัจจัยกำหนดปริมาณการให้สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1.071331 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า เมื่อดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดหนองบัวลำภู เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณสินเชื่อด้านเกษตรกรของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.071331 เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ เนื่องจากดัชนีราคาผู้บริโภคจะเป็นระดับราคาของสินค้าหรือเป็นระดับค่าครองชีพของประชาชนและเป็นตัวชี้ภาวะเงินเฟ้อในระบบเศรษฐกิจ เมื่อดัชนีราคาผู้บริโภคสูงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อระดับค่าครองชีพหรือค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นของประชาชน ในขณะที่เดียวกันเมื่อภาวะเงินเฟ้อสูงขึ้นจะทำให้มูลค่าที่แท้จริง ของเงินลดลงซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 6

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

การศึกษาโครงสร้าง และการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ซึ่งเป็นสถาบันการเงินของรัฐภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ทำหน้าที่ในการรับฝากเงิน และทำหน้าที่สื่อกลางระหว่างผู้ออมและผู้ต้องการเงินลงทุน ด้วยการให้สินเชื่อแก่ลูกค้าที่เป็นสมาชิกของธนาคาร ธ.ก.ส. และการเคลื่อนย้ายเงินออมไปสู่ผู้ที่ต้องการเงินทุนในการให้สินเชื่อ ซึ่งมีการขยายสินเชื่อและได้มีการนำเสนอรูปแบบของสินเชื่อที่หลากหลาย รวมทั้งดำเนินงานภายใต้นโยบายของรัฐบาล ดังนั้นการให้สินเชื่อแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์การเกษตร) ของธนาคารมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเน้นเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและแสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์ สร้างฐานการเพิ่มผลผลิตในภาคเกษตร โดยการศึกษาวิจัย ปรับปรุง และกระจายพันธุ์พืชที่ดีให้แก่เกษตรกรใช้อย่างทั่วถึงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของสินค้าหลักที่สำคัญที่เป็นอาหาร สมุนไพร พลังงาน และไฟเบอร์ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย โรงงาน ปาล์ม น้ำมัน ยางพารา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของธนาคารมุ่งที่จะพัฒนาให้ชนบทมีความมั่นคง และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อย

การดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู จึงมีลักษณะเหมือนกับธนาคารพาณิชย์ คือ มีการระดมเงินฝาก และจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราที่ใกล้เคียงกับธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งการระดมเงินฝากในรูปของสลากออมทรัพย์รูปแบบต่าง ๆ นอกจากการระดมเงินฝากแล้วธนาคารยังมีการให้สินเชื่อแก่สมาชิกของธนาคารซึ่งประกอบด้วยเกษตรกรรายบุคคล กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์การเกษตร) สำหรับภาครัฐ มีนโยบายการให้สินเชื่อเพื่อตอบสนองความต้องการเงินกู้ของเกษตรกร ควบคู่กับการดำเนินงานสนองนโยบายรัฐบาล

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) รายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่สองปี 2547 ถึงไตรมาสที่สองปี 2553 รวม 25 ไตรมาส ด้วยวิธีทางเศรษฐมิติในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู กับปัจจัยต่างๆ ซึ่งการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรนับเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้เกิดการกระตุ้นการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของเกษตรกร และยังช่วยให้เกิดการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจได้อีกทางหนึ่ง ดังนั้นการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรของธนาคาร ธ.ก.ส. จึงเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Method : MLR) โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระซึ่งได้แก่ ปริมาณสินเชื่อรวมธนาคาร ธ.ก.ส. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีของธนาคาร ธ.ก.ส. และดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู ว่ามีผลกระทบลักษณะใดต่อ ตัวแปรตาม คือ ปริมาณสินเชื่อด้านเกษตรกรของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่สองปี 2547 ถึงไตรมาสที่สองปี 2553 มาทดสอบโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป EViews ทดสอบสมการในรูปสมการ ล็อก-ลิเนียร์ (Log – linear Model)

2. อภิปรายผลการศึกษา

ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู ระหว่างไตรมาสที่สองปี 2547 ถึงไตรมาสที่สองปี 2553 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือ ปริมาณสินเชื่อรวมธนาคาร ธ.ก.ส. และดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดหนองบัวลำภู มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีของธนาคาร ธ.ก.ส. มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ตารางที่ 6.1 สรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ กับปริมาณสินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคาร ธ.ก.ส.

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ	ตัวแปร	การเปลี่ยนแปลงของ ของตัวแปรต่าง ๆ	ผลกระทบต่อปริมาณ สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส.
1	ปริมาณสินเชื่อรวมธนาคาร ธ.ก.ส.	เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท	เพิ่มขึ้น 0.963608 ล้านบาท
2	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี	เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท	เพิ่มขึ้น 0.813943 ล้านบาท
3	ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัด หนองบัวลำภู	เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท	เพิ่มขึ้น 1.071331 ล้านบาท

ที่มา : ข้อมูลจากการคำนวณจากแบบจำลอง

สมการแสดงความสัมพันธ์ของปริมาณสินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคาร ธ.ก.ส.

$$\ln\text{LOAN}_T = -6.513643 + 0.963608 \ln\text{TLOAN}_T + 0.813943 \ln\text{MRR}_T + 1.071331 \ln\text{CPI}_T$$

(27.28977)** (2.195788) ** (2.359429)**

1. ปริมาณสินเชื่อรวมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู

ปริมาณสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นปัจจัยกำหนดปริมาณการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.963608 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า เมื่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้ปริมาณสินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคารธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู เพิ่มขึ้น 0.96 ล้านบาท

2. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีธนาคาร ธ.ก.ส.

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ชั้นดีธนาคาร ธ.ก.ส. เป็นปัจจัยกำหนดปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.813943 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีของธนาคาร ธ.ก.ส. เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคาร ธ.ก.ส. เพิ่มขึ้น 0.81 ล้านบาท

3. ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู

ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นปัจจัยกำหนดปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร ธ.ก.ส. มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1.071331 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หมายความว่า เมื่อดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อ ด้านเกษตรกรของธนาคาร ธ.ก.ส. เพิ่มขึ้น 1.07 ล้านบาท

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ ปริมาณสินเชื่อรวมของธนาคาร ธ.ก.ส. รองลงมาคือ ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู และอัตราดอกเบี้ยลูกค้านำขึ้นดี ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจในสภาพคล่องของเคนส์ที่กล่าวไว้ว่า รายได้เป็นตัวกำหนดความต้องการถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอย และเพื่อไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเป็นตัวกำหนดความต้องการถือเงินเพื่อการเก็งกำไร และสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ที่ว่าอัตราดอกเบี้ยคุณภาพถูกกำหนด โดยอุปทานของเงินให้กู้และอุปสงค์ของเงินกู้ และเป็นตัวกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ผู้กู้และผู้ให้กู้ยอมรับ โดยอุปทานของเงินให้กู้จะแปรผันตามอัตราดอกเบี้ย ซึ่งอุปทานของสินเชื่อจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินให้กู้และอัตราผลตอบแทนของเงินกู้ (อัตราดอกเบี้ย) ของสถาบันการเงินที่จะได้รับจากการให้บริการสินเชื่อ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีอัตราดอกเบี้ยของคลาสสิกที่กล่าวว่าอัตราดอกเบี้ยถูกกำหนดโดยอุปทานของเงินทุนซึ่งก็คืออุปทานของเงินออมในระบบเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับอัตราดอกเบี้ย คือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงอุปทานของเงินออมจะเพิ่มขึ้น แต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำอุปทานของเงินออมก็จะลดลง

นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิกร สิมะสถิตชัย (2540) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อเพื่ออุปโภคบริโภคของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเชียงใหม่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้านำขึ้นดี ดัชนีราคาผู้บริโภค และงบประมาณรายจ่ายของจังหวัดเชียงใหม่ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงปริมาณสินเชื่ออุปโภคบริโภคได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ กานต์ปริยสุนทร (2541) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อกรณีการแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณเงินฝาก ปริมาณเงินกู้ยืม และผลต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเป็นปัจจัยที่กำหนดปริมาณการให้สินเชื่อกรณีการแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของละอองดาว ธนะสูตร (2546) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยกำหนดสินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งได้ผลการศึกษาว่า ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยลูกค้านำขึ้นดีของธนาคาร

พาณิชย์ อัตราเงินเฟ้อหรือดัชนีราคาผู้บริโภค และปริมาณการค้ารังสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ เป็นปัจจัยกำหนดสินเชื่อด้านสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุธิดา อาจหาญ (2549) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยหลังวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย คือ ปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์กู้ยืม ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของธนาคารพาณิชย์ และปริมาณเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ เป็นปัจจัยที่กำหนดปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยหลังวิกฤตการณ์เศรษฐกิจได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภูในช่วงระหว่างไตรมาสที่สองปี 2547 ถึงไตรมาสที่สองปี 2553 มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาที่ค้นพบ

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู ที่สำคัญ คือ ปริมาณการให้สินเชื่อรวมของธนาคาร (ธ.ก.ส.) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำชันดีของธนาคาร และดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งอาจสรุปได้ว่าถ้าธนาคาร ธ.ก.ส. ต้องการกำหนดนโยบายในการให้สินเชื่อ ธนาคารควรพิจารณาปัจจัยที่สำคัญข้างต้นมาประกอบการกำหนดนโยบาย ในการพิจารณาให้สินเชื่อ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในการที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ยให้แก่ธนาคาร ดังนั้นธนาคารควรกำหนดมาตรฐานและกระบวนการพิจารณาสินเชื่อที่เข้มงวด รวมทั้งควรพิจารณาถึงปัจจัยอื่น ๆ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ ปริมาณเงินฝากธนาคาร ธ.ก.ส. ปริมาณสินเชื่อธนาคารออมสิน ปริมาณสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ดัชนีราคาผู้ผลิตรายระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ไม่มีประสิทธิภาพ มาประกอบพิจารณาด้วยเพื่อให้การบริหารงานด้านสินเชื่อมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

3.1 การศึกษารั้งนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู โดยได้คัดเลือกตัวแปรต่าง ๆ มาศึกษา นอกจากนี้ยังมีตัวแปรอีกหลายตัวที่น่าสนใจแต่มิได้นำมาศึกษา เช่น ปริมาณเงินฝากธนาคาร ธ.ก.ส. ปริมาณสินเชื่อธนาคารออมสิน ปริมาณสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ ผลผลิตกัญชามวลรวมประเทศ ผลผลิตกัญชามวลรวมจังหวัด คำนีราคาผู้ผลิต ระดับรายได้ของครัวเรือน อาชีพของผู้กู้ อายุ การศึกษา และเพศ รวมทั้งสัดส่วนเงินผ่อนชำระกับระดับรายได้ต่อเดือน เป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาเช่นกัน

3.2 การศึกษารั้งนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู เฉพาะด้านเกษตรกรรมเท่านั้น ดังนั้นการศึกษารั้งต่อไป ควรจะมีการแยกทำการศึกษารั้งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการให้สินเชื่อด้านอื่น ๆ ของธนาคาร เนื่องจากปัจจัยหรือตัวแปรอิสระแต่ละตัวอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อแต่ละประเภทแตกต่างกัน

3.3 การวิจัยครั้งนี้พบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีของธนาคาร ธ.ก.ส. มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณสินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคาร ธ.ก.ส. จังหวัดหนองบัวลำภู มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อด้านเกษตรกรรมของธนาคาร ธ.ก.ส. ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นในการศึกษารั้งต่อไปควรพิจารณาตัวแปรอื่น ๆ เช่น ภาวะเศรษฐกิจในประเทศ ต่างประเทศ ปริมาณเงินฝากของธนาคาร ธ.ก.ส. และธนาคารอื่น ปริมาณสินเชื่อ และอัตราดอกเบี้ยของธนาคารอื่น หรือดัชนีราคาผู้ผลิตของประเทศ มาพิจารณา

3.4 ปัจจุบันสถาบันการเงินโดยเฉพาะธนาคารมีการแข่งขันกันสูงมาก ดังนั้นหากธนาคารเพิ่มการให้สินเชื่อ และกองทุนต่าง ๆ ของธนาคารจะสามารถดึงดูดลูกค้าดังกล่าวมาใช้บริการด้านอื่น ๆ ของธนาคารได้มากขึ้น และยังส่งผลให้ธนาคารสามารถขยายผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ของธนาคารได้เพิ่มขึ้น ทำให้รายได้จากค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของจังหวัดอีกด้วย นอกจากนี้การให้สินเชื่อของธนาคารยังช่วยให้เกิดการหมุนเวียนปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ และเป็นการช่วยกระตุ้นการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษฎา สังขมณี (2550) การเงินและการธนาคาร พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร เรื่องแสงการพิมพ์ _____ (2533) การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักงาน “ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคม (บัญชีประชาชาติ (National Accounts)) QGDP” จาก <http://www.nesdb.go.th> (เข้าถึงวันที่ 22 กรกฎาคม 2553)
- เฉลิมพล อานุภาพรรเจ็ด (2548) “ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปัว จังหวัดน่าน” รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ดัชนีราคา. สำนัก สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ “ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดหนองบัวลำภู (CPI)” จาก <http://www.pricc.moc.go.th> (เข้าถึงวันที่ 22 กรกฎาคม 2553)
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) (2550) รายงานกิจการรอบปีบัญชี 2550 กรุงเทพมหานคร กองติดตามและประเมินผล และสำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) (2551) รายงานกิจการรอบปีบัญชี 2551 กรุงเทพมหานคร กองติดตามและประเมินผล และสำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) (2552) รายงานกิจการรอบปีบัญชี 2552 กรุงเทพมหานคร กองติดตามและประเมินผล และสำนักประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) (2547-2552) รายงานประจำปี
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.). สำนักงาน “สินเชื่อธนาคาร ธ.ก.ส.” จาก <http://www.bacc.or.th> (เข้าถึงวันที่ 23 กรกฎาคม 2553)
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จังหวัดหนองบัวลำภู. สำนักงาน “รายงานการบริหารสินเชื่อ”

- นิกร สิมะสถิตชัย (2540) “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อเพื่ออุปโภคบริโภคของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงใหม่” รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พิกุล ใ้้วสุวรรณ (2533) ทฤษฎีและนโยบายการเงิน เชียงใหม่ โครงการศึกษาคณะสังคมศาสตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- บุวดี พุดระกุล (2539) “การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรลูกค้าธนาคาร ธ.ก.ส.”
เริงชัย มะระกานนท์ (2517) การเงินและการธนาคารในประเทศไทย กรุงเทพมหานคร เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม ฝ่ายวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย หน้า 191
- ละอองดาว ธนะสูตร (2546) “ปัจจัยกำหนดสินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตรธุรกิจ) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วชิร คุณทวีเทพ (2548) คู่มือการใช้โปรแกรม EViews เบื้องต้น ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- วเรศ อุปปาดิก (2544) เศรษฐศาสตรการเงินและการธนาคาร พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร
- วสันต์ กานต์ปริยสุนทร (2541) “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อ กรณีการแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต เศรษฐศาสตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร
- ศิริธานี สถิต (2551) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารออมสิน” รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- อนุธิดา อาจหาญ (2549) “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย หลังวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ” สารนิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- อักรพงษ์ อ้นทอง (2550) คู่มือการใช้โปรแกรม EViews เบื้องต้น: สำหรับการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดหนองบัวลำภู

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดหนองบัวลำภู

คำขวัญประจำจังหวัด

ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อุทยานแห่งชาติภูเก้า - ภูพานคำ
แผ่นดินธรรมหลวงปู่ขาว เด่นสกาวถ้ำเอราวัณ นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน
วิสัยทัศน์

หนองบัวลำภูเป็นเมืองน่าอยู่ เคียงคู่รัฐคำธรรมชาติ

ประชาชนชาวนุญลาดทำกิน ในดินแดนสันติสุข

พันธกิจจังหวัด (Mission)

1. มุ่งมั่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดูแลการฟื้นฟูระบบนิเวศในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงความอุดมสมบูรณ์โดยมุ่งเน้นลดความสูญเสียจากภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม น้ำแล้ง) และ การรักษาแลฟื้นฟูสภาพป่าไม้
2. พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนในการประกอบอาชีพบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นและฐานความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มขอบข่าย (Scope) และขนาด (Scale) สู่การเป็นฐาน การผลิตด้านการเกษตรและการค้าที่ทันต่อสถานการณ์

ประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดหนองบัวลำภู

1. เคียงคู่รัฐคำธรรมชาติ
2. ชาวนุญลาดทำกิน
3. ดินแดนสันติสุข

เป้าประสงค์จังหวัด

1. ด้านฟื้นฟูระบบนิเวศ
2. ภูมิประเทศสวยงาม
3. เศรษฐกิจพอเพียง
4. คู่เคียงสถานประกอบการ
5. คนแข็งแรง
6. ชุมชนเข้มแข็ง
7. ราชการใสศด

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด

จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นจังหวัดหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งขึ้นเป็นจังหวัดเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2536 มีที่ตั้งตามพิกัดภูมิศาสตร์ อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 16 องศา 45 ลิปดา ถึงเส้นรุ้งที่ 17 องศา 40 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 101 องศา 57 ลิปดา ถึง 102 องศา 30 ลิปดา ตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 518 กิโลเมตร(ตามเส้นทาง กรุงเทพฯ - สีคิ้ว - ชัยภูมิ - ชุมแพ - ศรีบุญเรือง - หนองบัวลำภู) จังหวัดหนองบัวลำภู มีขนาดพื้นที่ประมาณ 3,859.062 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,411,928.74 ไร่ ขนาดพื้นที่คิดเป็นร้อยละ 2.27 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 170,226 ตารางกิโลเมตร หรือ 106,392,250 ไร่ และคิดเป็นร้อยละ 0.75 ของประเทศ) ประกอบด้วย อำเภอต่าง ๆ 6 อำเภอ ดังนี้

- อำเภอเมืองหนองบัวลำภู มีเนื้อที่ประมาณ 907.562 ตารางกิโลเมตร ระยะทางห่างจากจังหวัดอุดรธานีประมาณ 46 กิโลเมตร
- อำเภอศรีบุญเรือง มีเนื้อที่ประมาณ 830.463 ตารางกิโลเมตร ระยะทางห่างจากจังหวัดประมาณ 33 กิโลเมตร
- อำเภอสุวรรณคูหา มีเนื้อที่ประมาณ 646.081 ตารางกิโลเมตร ระยะทางห่างจากจังหวัด ประมาณ 65 กิโลเมตร
- อำเภอโนนสัง มีเนื้อที่ประมาณ 577.736 ตารางกิโลเมตร ระยะทางห่างจากจังหวัดประมาณ 42 กิโลเมตร
- อำเภอนากลาง มีเนื้อที่ประมาณ 570.695 ตารางกิโลเมตร ระยะทางห่างจากจังหวัดประมาณ 30 กิโลเมตร
- อำเภอนาวัง มีเนื้อที่ประมาณ 326.369 ตารางกิโลเมตร ระยะทางห่างจากจังหวัดประมาณ 42 กิโลเมตร

อาณาเขต

จังหวัดหนองบัวลำภู มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

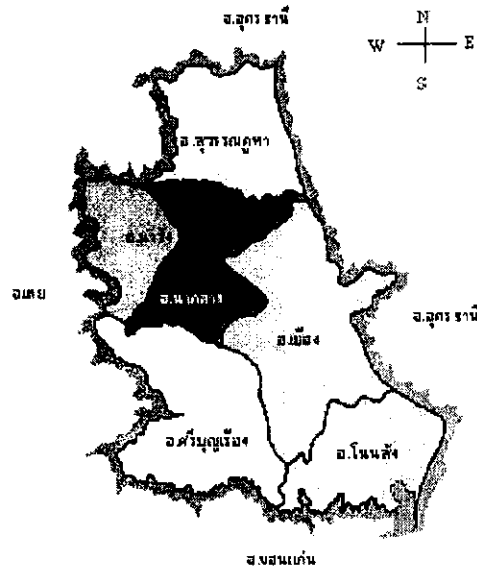
ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอสีชมพู อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอบ้านผือ อำเภอกุดจับ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ กิ่งอำเภอเอราวัณ อำเภอภูกระดึง อำเภอผาขาว

อำเภอนาดัว่ง จังหวัดเลย

แผนที่แสดงอาณาเขตจังหวัด

ลักษณะทางกายภาพ

สภาพภูมิประเทศ

จังหวัดหนองบัวลำภู มีพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงบางส่วนเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นถึงลอนลึก มีความสูงเฉลี่ยจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 200 เมตร ทางด้านทิศเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดเป็นภูเขาติดต่อกับอำเภอท่าเรือ จังหวัดอุดรธานี อำเภอนาคู และอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลยมีพื้นที่ลาดลงไปทางทิศใต้และตะวันออกของจังหวัดซึ่งเป็นที่ราบลุ่มน้ำลำพะเนียง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินปนทรายและลูกรังซึ่งไม่สามารถกักเก็บน้ำหรืออุ้มน้ำไว้ได้ ทางด้านตะวันออกของจังหวัดเป็นแนวเทือกเขาภูพานกั้นเขตแดน กับจังหวัดอุดรธานีตลอดแนวจากเหนือลงใต้และติดต่อกับภูเขาในเขตอำเภอโนนสูง ตอนใต้ของจังหวัดติดกับอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดประกอบด้วยทุ่งนา ไร่ อ้อย มันสำปะปลัง ป่าไม้ และภูเขา

สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศในจังหวัดหนองบัวลำภูแบ่งออกเป็น 3 ฤดู เช่นเดียวกับจังหวัดอื่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาวสภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับมรสุมที่พัดผ่านประจำปี จัดอยู่ในประเภทภูมิอากาศแบบพื้นเมือง ร้อนเฉพาะฤดู คือ จะมีฝนตกเฉพาะฤดูกาลสลับกับมีช่วงแห้งแล้งที่เห็นได้ชัดเจน ซึ่งแต่ละฤดูจะมีอุณหภูมิแตกต่างกันดังนี้

ฤดูหนาว : อุณหภูมิต่ำเฉลี่ยประมาณ 15 – 16 องศาเซลเซียส อยู่ในช่วงเดือนธันวาคม – มกราคม ของทุกปี

ฤดูร้อน : อุณหภูมิต่ำเฉลี่ยประมาณ 34 - 36 องศาเซลเซียส อยู่ในช่วงเดือนเมษายน – เดือน พฤษภาคม ของทุกปี

ฤดูฝน : อุณหภูมิต่ำเฉลี่ยประมาณ 20 - 24 องศาเซลเซียส (ในวันที่มีฝนตก) อยู่ในช่วงเดือนมิถุนายน – พฤศจิกายน ของทุกปี

สภาพธรณีวิทยาพื้นฐาน (ธรณีวิทยา)

สภาพจังหวัดหนองบัวลำภู จะโอบรอบด้วยเทือกเขาภูพานและภูเก้า โดยลักษณะของภูพานจะเป็นแนวเทือกเขาทอดยาวจากเหนือลงมาได้ ส่วนภูเก้าอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดหนองบัวลำภู จะมีลักษณะเป็นวงกลมตรงกลางจะเป็นแอ่งที่ราบระหว่างหุบเขา ตามสภาพดังกล่าวจะทำให้จังหวัดหนองบัวลำภูมีภูเขาล้อมรอบโดยมีโครงสร้างทางธรณีวิทยาประกอบด้วยกลุ่มหิน 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มหินโคราช กลุ่มหินราชบุรี และกลุ่มหินตะนาวศรี

เขตการปกครอง

จังหวัดหนองบัวลำภู แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู อำเภอศรีบุญเรือง อำเภอโนนสัง อำเภอนากลาง อำเภอนาวัง และอำเภอสุวรรณคูหา และแยกย่อยเป็น 1 เทศบาลเมือง 24 เทศบาลตำบล 55 ตำบล 687 หมู่บ้าน และ 44 องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 1 ข้อมูลเขตการปกครองในแต่ละอำเภอ

อำเภอ	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	ตำบล	อบต.	หมู่บ้าน
เมืองหนองบัวลำภู	1	4	14	13	153
ศรีบุญเรือง		5	12	9	158
โนนสัง		4	10	7	107
นากลาง		5	9	5	127
นาวัง		1	5	5	51
สุวรรณคูหา		5	5	5	91
รวม	1	24	55	44	687

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดหนองบัวลำภู

จำนวนประชากร

จังหวัดหนองบัวลำภู มีประชากรทั้งสิ้น 497,394 คน เป็นชาย 250,275 คน เป็นหญิง 247,119 คน 103,643 ครัวเรือน

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรในแต่ละอำเภอของจังหวัดหนองบัวลำภู

จังหวัด	ชาย	หญิง	รวม
เมืองหนองบัวลำภู	49,182	48,174	97,356
ศรีบุญเรือง	49,531	48,398	97,929
โนนสัง	26,447	26,318	52,765
นาแก	32,417	31,238	63,655
นาหว้า	15,107	14,822	29,929
สุวรรณคูหา	26,137	25,513	51,650
รวม	250,275	247,119	497,394

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดหนองบัวลำภู

ประชากรในจังหวัดหนองบัวลำภู ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม และผลผลิตทางด้านเกษตรกรรม ซึ่งเป็นสินค้าที่ทำรายได้เข้าสู่จังหวัดหนองบัวลำภู

พืชที่สำคัญ

จังหวัดหนองบัวลำภู มีพื้นที่ทำการเกษตรกรรม ทั้งหมดประมาณ 1.6 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 66.49 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด และแบ่งเป็นพื้นที่ทำนา 971,151 ไร่หรือร้อยละ 60 พื้นที่ปลูกพืชไร่ 355,042 ไร่ หรือร้อยละ 22 พื้นที่ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น 92,979 ไร่หรือร้อยละ 5 พื้นที่ปลูกผักและไม้ดอก 8,401 ไร่ หรือร้อยละ 0.52 และพืชอื่น ๆ 176,170 ไร่หรือร้อยละ 10.98

การเกษตรกรรมที่สำคัญของจังหวัดหนองบัวลำภู คือ ทำนาข้าว 971,151 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 102,316 ไร่ อ้อยโรงงาน 103,536 ไร่ มันสำปะหลัง 114,273 ไร่ ถั่วเหลือง 17,187 ไร่

ตารางที่ 3 จำนวนครัวเรือนและครัวเรือนภาคการเกษตร จังหวัดหนองบัวลำภู

ที่	อำเภอ	จำนวนครัวเรือนในจังหวัด (ครัวเรือน)	จำนวนครัวเรือน ภาคเกษตร (ครัวเรือน)
1	อำเภอเมืองหนองบัวลำภู	26,967	17,948
2	อำเภอโนนสัง	12,003	9,227
3	อำเภอศรีบุญเรือง	21,565	17,822
4	อำเภอนากลาง	16,059	13,350
5	อำเภอสุวรรณคูหา	13,222	11,850
6	อำเภอนาวัง	13,827	5,481
	รวม	103,643	75,678

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู

ภาคผนวก ข
ตารางข้อมูลที่ใช้ในการประมวลผล

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลที่ใช้ในการประมวลผล

ปี/ไตรมาส	สินเชื่อด้านเกษตรกร (ล้านบาท)	สินเชื่อรวม (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ)	ดัชนีราคาผู้บริโภค (ล้านบาท)
2547:2	178.69	206.96	6.50	107.50
2547:3	118.12	124.03	6.50	108.30
2547:4	347.94	448.16	6.17	119.90
2548:1	725.02	972.77	5.50	107.90
2548:2	267.54	343.54	5.50	109.60
2548:3	185.41	208.18	5.50	113.40
2548:4	398.94	631.14	5.50	111.60
2549:1	742.08	1,032.10	5.83	112.60
2549:2	288.71	349.90	6.50	114.80
2549:3	156.31	185.73	6.50	115.30
2549:4	381.68	515.80	6.50	119.50
2550:1	865.70	1,318.03	6.50	98.70
2550:2	234.76	320.10	6.50	100.10
2550:3	133.56	170.13	6.50	101.50
2550:4	375.90	511.06	6.50	101.70
2551:1	1,045.02	1,359.03	6.50	102.90
2551:2	261.19	327.11	6.50	108.80
2551:3	171.44	191.06	6.50	106.50
2551:4	528.03	625.19	6.42	102.60
2552:1	1,148.27	1,474.17	6.17	104.30
2552:2	242.05	311.92	6.75	107.90

ที่มา : สำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลที่ใช้ในการประมวลผล (ต่อ)

ปี/ไตรมาส	สินเชื่อด้านเกษตรกร (ล้านบาท)	สินเชื่อรวม (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ)	ดัชนีราคาผู้บริโภค (ล้านบาท)
2552:3	171.49	212.80	6.75	109.00
2552:4	571.21	638.96	6.75	107.60
2553:1	1,066.30	1,171.72	6.75	116.10
2553:2	744.22	549.71	6.75	119.9

ที่มา : สำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู

ภาคผนวก ก
แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบจำลอง

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบจำลอง

Dependent Variable: LOG(Y)

Method: Least Squares

Date: 08/25/10 Time: 14:50

Sample: 2547:2 2553:2

Included observations: 25

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-6.513643	2.356947	-2.763593	0.0116
LOG(X1)	0.963608	0.035310	27.28977	0.0000
LOG(X2)	0.813943	0.370684	2.195788	0.0395
LOG(X3)	1.071331	0.454063	2.359429	0.0281
R-squared	0.972701	Mean dependent var		5.882227
Adjusted R-squared	0.968802	S.D. dependent var		0.703554
S.E. of regression	0.124269	Akaike info criterion		-1.187087
Sum squared resid	0.324299	Schwarz criterion		-0.992067
Log likelihood	18.83859	F-statistic		249.4233
Durbin-Watson stat	1.290270	Prob(F-statistic)		0.000000

ตารางที่ 6 แสดงผลการทดสอบปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวคลาดเคลื่อน (Autocorrelation)

LM-Test

Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test:

F-statistic	0.715062	Probability	0.501862
Obs*R-squared	1.750020	Probability	0.416858

Test Equation:

Dependent Variable: RESID

Method: Least Squares

Date: 10/29/10 Time: 14:06

Presample missing value lagged residuals set to zero.

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	0.580640	2.438423	0.238121	0.8143
LOG(X1)	0.000161	0.036200	0.004453	0.9965
LOG(X2)	0.139407	0.395052	0.352882	0.7281
LOG(X3)	-0.177156	0.483639	-0.366298	0.7182
RESID(-1)	0.270921	0.309413	0.875597	0.3922
RESID(-2)	0.233521	0.317395	0.735744	0.4709
R-squared	0.070001	Mean dependent var		2.38E-15
Adjusted R-squared	-0.174736	S.D. dependent var		0.116243
S.E. of regression	0.125990	Akaike info criterion		-1.099659
Sum squared resid	0.301598	Schwarz criterion		-0.807128
Log likelihood	19.74573	F-statistic		0.286025
Durbin-Watson stat	1.548151	Prob(F-statistic)		0.914914

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวมลฤดี กำราบภัย
วัน เดือน ปีเกิด	6 ธันวาคม 2524
สถานที่เกิด	อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2547
สถานที่ทำงาน	สำนักงานคลังจังหวัดหนองบัวลำภู
ตำแหน่ง	นักวิชาการคลังปฏิบัติการ